

Вісник Агрофорум № 16 (87) 2018

ЕЛЕКТРОННИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

*На Пустомитівщині відбувся
II Фестиваль агротуристичного
кластера «ГорбоГори»*

4

*Чому українські громади приречені
на успіх в біоенергетиці?*

28

*Організаційно-економічні та
соціальні фактори формування
агропродовольчого ринку регіону*

36

*Українському фермеру вкрай
важливо впроваджувати
ефективні технології –
Володимир Кисіль*

39

<i>Перший Львівський фестиваль винограду і вина «Галицька лоза»</i>	3
<i>На Самбірщині вдруге відбулося свято «Обжинки-2018»</i>	4
<i>На Пустомитівщині відбувся II Фестиваль агротуристичного кластеру «ГорбоГори»</i>	5
<i>З нагоди Дня пасічника України у Львові привітали найкращих бджолярів області</i>	7
<i>У Львові обговорили питання судової практики у сфері земельних відносин</i> ..	11
<i>9 вересня у Львові відбудеться «Свято Хліба»</i>	15
<i>Президент підписав закон про скасування «соевих правок»</i>	18
<i>Можливості аграрних розписок розширилися</i>	19
<i>Інформація для агровиробників Львівської області про актуальні тендерні пропозиції в системі «ProZorro»</i>	22
<i>В Україні зростають закупівельні ціни на молоко</i>	23
<i>Оголошення про проведення земельних торгів (аукціонів) у Львівській області</i>	24
<i>Чому українські громади приречені на успіх в біоенергетиці?</i>	28
<i>Організаційно-економічні та соціальні фактори формування агропродовольчого ринку регіону</i>	36
<i>Українському фермеру вкрай важливо впроваджувати ефективні технології – Володимир Кисіль</i>	39
<i>Основи технології вирощування капусти пекінської</i>	43
<i>Відбір та підготовка насіннєвого матеріалу картоплі</i>	56
<i>Економічні переваги вирощування спаржі</i>	60
<i>Анонс подій в Україні</i>	66

Перший Львівський фестиваль винограду і вина «Галицька лоза»

1-2 вересня у Львові відбувається Перший фестиваль винограду і вина «Галицька лоза».

Участь у відкритті взяв голова Львівської обласної державної адміністрації Олег Синютка, директор департамент агропромислового розвитку Львівської обласної адміністрації Людмила Гончаренко, директор департаменту освіти та науки Львівської обласної державної адміністрації Любомира Мандзій та інші.

«Ми вперше на Львівщині розпочинаємо фестиваль виноградарів та виноробів. Ми сподіваємося, що це буде гарним початком, а надалі цей захід стане традиційним. І щорічно ми демонструватимемо той потенціал, який є на Львівщині. Галузь садівництва та виноградарства починає розвиватись. Держава створює усі сприятливі умови, щоб ця галузь процвітала, а наші люди працювали тут, в Україні, на благо своїх сімей та на благо нашої держави», – зазначила Людмила Гончаренко.

Метою заходу є популяризація галузі виноградарства та демонстрація перспектив та можливостей вирощування винограду на Львівщині.

В рамках фестивалю відбуваються численні тематичні семінари присвячені технологіям вирощування винограду та виробництва вин.

Участь у фестивалі прийняв також президент Львівської Аграрної палати Павло Музика.

Джерело: www.loda.gov.ua

На Самбірщині вдруге відбулося свято «Обжинки-2018»

26 серпня у селі Ралівка Самбірського району за підтримки очільників районної влади вдруге відбулося свято «Обжинки-2018».

Із вітальним словом до хліборобів району звернувся начальник управління сталого розвитку, сільськогосподарського виробництва, інфраструктури та земельних відносин департаменту агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації Ігор Вус.

«Відродження в районі традиційного хліборобського свята, активна діяльність аграріїв Самбірського району в розширенні виробництва та інфраструктури зернового господарства є основою для забезпечення продовольчої безпеки гарантування добробуту сільських родин хліборобів. Аграрії Самбірщини також входять в трійку провідних виробників області за урожайністю зернових культур», - зазначив Ігор Вус.

В рамках урочистої події почесними грамотами від галузевого департаменту відзначено найкращих фермерів Самбірського району.

Аграріїв району нагородили також грамотами від Львівської обласної ради та Самбірської районної державної адміністрації.

Позитивну атмосферу святкування створили виступи творчих колективів Самбірщини та Польщі, а місцеві фермери та сільськогосподарський кооператив запропонували продукцію власного виробництва.

На Пустомитівщині відбувся II Фестиваль агротуристичного кластеру «ГорбоГори»

25-26 серпня, поблизу села Хоросно на мальовничому хуторі Вінява, що розкинувся в долині річки Щирка, відбувся II-й наймасштабніший гастрономічний фестиваль Львівщини – «ГорбоГори».

У програмі цього сімейного заходу – фермерський ярмарок і цікаві розваги для дітей та дорослих. Під час вело- та пішохідної екскурсії можна було помилуватись мальовничими краєвидами Опілля – лісами, луками, полями, скелями та печерами Стільського горбогір'я, городища на Миколаївщині, що є фактично столицю середньовічної Білої Хорватії, пам'ятки VIII-X століть, яка розповідає про історичний, культурний, розвиток слов'янського населення, що мешкало у цьому підкарпатському регіоні України, місцинами звідки походять хорвати; почути пізнавальні факти з історії загадкового міста Лебедин, Святопреображенського монастиря сестер чину св. Василя Великого на Берегах, побачити залишки господарських споруд та цвинтаря німецької колонії Дойч Хоросно та багато іншого.

Основна мета фестивалю – створення агротуристичних кластерів як платформи сталого розвитку сільських територій. Цьогоріч на гостей чекала ще насиченіша програма, нові події, напрямки та локації, а саме: ярмарок регіональної продукції «Добрі традиції Галичини», гастропрезентації регіональної продукції – кулінарні майстер-класи, частування і дегустації локальних продуктів. Розваги для дітей – зоокуточок із вівцями, конями, декоративними птахами, творчі майстер-класи, лабіринт, батут, гірки, тощо.

Були тут і майстер-класи різьби по-дереву, плетіння пшеничного перевесла, равликові перегони, кінні прогулянки.

Упродовж двох днів фестиваль супроводжували виступи колективів народної творчості Пустомитівського району та звучала українська музика від місцевого діджея.

Цей захід організовано агро-туристичним кластером «ГорбоГори», за підтримки Львівської обласної державної адміністрації, Пустомитівської районної державної адміністрації та районної ради.

У цьому році на підтримку Проекту секторальної підтримки «Розвиток сільського підприємництва та інфраструктури агротуристичного кластера «ГорбоГори» виділено державного бюджету 27,6 млн.грн. Це вперше за часів Незалежності України виділяються кошти на такі потреби.

Під час фестивалю Львівська Аграрна палата презентувала для всіх його учасників газету «Вісник АгроФорум».

Автор: Ігор Вуйцик (Львівська Аграрна палата)

МІЖНАРОДНА
АГРОПРОМИСЛОВА
ВИСТАВКА **uro**
AGRO
22-24 листопада 2018

ВЦ «Південний-ЕКСПО»
м.Львів, вул.Щирецька, 36

Джерело: www.galexpo.com.ua/agro

З нагоди Дня пасічника України у Львові привітали найкращих бджолярів області

18 серпня у Львові на оптовому ринку сільськогосподарської продукції «Шувар» відбувся круглий стіл «Ефективність медового бізнесу в Україні» та тематична виставка-ярмарок продукції бджільництва. Проведення круглого столу було присвячене святкуванню Дня пасічника України.

Із вітальним словом з нагоди відзначення Дня пасічника до учасників звернувся перший заступник голови Львівської облдержадміністрації Ростислав Замлинський.

В рамках урочистої події Ростислав Замлинський вручив почесні грамоти Львівської облдержадміністрації пасічнику Івану Бліщу Бродівського району; пасічнику Степану Микитіву, голові Перемишлянського районного товариства пасічників, пасічнику Зіновію Твердохлібу, голові Братства бджолярів Радехівщини; пасічнику Роману Кучинському, голові Пустомитівського осередку пасічників; Миколі Дудяку, пасічнику Яворівського району.

Подякою голови Львівської облдержадміністрації відзначено Катерину Цимбал, секретаря Громадської організації «Гільдія пасічників Опілля» та Василя Мацелюха, голову Громадської організації «Спілка пасічників Золочівщини».

Крім того, почесні грамоти від Департаменту агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації т.в.о. директора Людмила Гончаренко вручила 24 бджолярам із різних районів області.

В рамках тематичного круглого столу пасічники області дізналися про основні економічні тенденції розвитку галузі та світовий ринок меду від експерта ФАО Анни Бурки. Крім того, важлива увага на конференції приділялася також технологічним аспектам розвитку бджільництва, налагодженню експорту продукції пасічництва на зовнішні ринки, створенню кооперативів з виробництва та збуту продукції бджолярів.

Джерело: Львівська Аграрна палата

У Львові відбулося публічне обговорення проектних ідей розвитку області до 2020 року

21 серпня у Львові відбулося публічне обговорення Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Львівської області до 2020 року. Участь в обговоренні прийняли представники громадськості, бізнесу, науковців, президент Львівської Аграрної палати Павло Музика, а також уповноважений з Жовківського району Олег Бейзик.

Із вступним словом до учасників обговорення виступив голова Львівської облдержадміністрації Олег Синютка. За словами очільника області, за останні три роки зроблено суттєвий поступ в соціально-економічному розвитку області, відбулася зміна способу мислення влади і суспільства. Важлива увага, за словами Олега Синютки, приділяється комплексу заходів для розробки єдиного плану розвитку, в якому активну участь приймає громадськість та влада.

Голова Львівської обласної ради Олександр Ганущин у доповіді звернув увагу на напрями залучення фінансових ресурсів для реалізації проектних ініціатив, звернувши увагу на проекти міжнародної технічної допомоги. За словами О. Ганущина, за кількістю реалізованих проектів транскордонного співробітництва Львівська область демонструє найкращу динаміку серед областей Західної України.

Директор департаменту економічної політики Львівської облдержадміністрації Роман Филипів відзначив позитивну динаміку зростання іноземних інвестицій та капітальних вкладень. За інформацією Романа Филипів, на даний час в області реалізується 619 інвестиційних проектів, з яких 134 проекти супроводжується на рівні облдержадміністрації. Важливими є інвестиційні проекти в галузі сільського господарства та харчової промисловості. Крім того, в 2018 році на Львівщині реалізуються 26 проектів в межах Європейського Інструменту Сусідства та Партнерства Програми «Польща – Білорусь – Україна 2014 -2020».

Крім того, Роман Филипів коротко розповів про стан реалізації чотрьох тематичних цілей стратегії області за напрямами: «Якість життя», «Відкриті кордони», «Розвинуте село» і «Туристична привабливість».

В рамках експертної дискусії «Реалізація Стратегії розвитку Львівщини до 2020 року. Досягнення та перспективи», експерти галузевих інституцій області обговорили актуальні тематичні питання та визначили шляхи вирішення галузевих проблемних питань.

Відзначимо, що стратегічна ціль «Розвинуте село» в 2019-2020 роках передбачає реалізацію дев'яти проектних ідей на 191,9 млн. грн., які орієнтовані на розвиток агротуристичних кластерів, будівництво кооперативного молокопереробного підприємства, створення системи підготовки та навчання аграрного бізнесу, розвиток органічного землеробства, прозоре управління земельними ресурсами, створення цифрової інформаційно-комунікаційної платформи для суб'єктів аграрного сектору та інше.

Джерело: Львівська Аграрна палата

Відбулося засідання правління Громадської ради при Львівській облдержадміністрації

30 серпня відбулося засідання правління Громадської ради при Львівській облдержадміністрації. Важлива увага громадськості області приділялася розгляду питань розвитку АПК регіону.

Голова комісії з питань агропромислового розвитку Громадської ради Григорій Седіло та президент Львівської Аграрної палати (ЛАП) Павло Музика проінформували присутніх про основні тенденції розвитку агровиробництва в області та діяльність Головного управління Держпродспоживслужби у Львівській області.

Участь у заході прийняв також уповноважений ЛАП із Старосамбірського району Леонід Олійник.

Джерело: Львівська Аграрна палата

Аграрії Львівщини окреслили плани на проведення осінньо- польових робіт

30 серпня, на базі Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН відбулась нарада-семінар «Актуальні питання та особливості посіву озимих культур і проведення інших осінньо-польових робіт у господарствах Львівської області».

Нарада-семінар відбулась під головуванням т.в.о. директора департаменту агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації Людмили Гончаренко. У своєму виступі вона підвела попередні підсумки збору врожаю ранніх культур та окреслила основні плани і завдання, які стоять перед аграріями області на осінній період поточного року.

«Тільки в комплексі сучасні технології, знання та вміння, матеріальне і фінансове забезпечення виробництва дозволяють аграріям області отримати високі врожаї і забезпечувати продовольчу безпеку регіону», – сказала Людмила Гончаренко.

У межах наради-семінару агровиробники області одержали фахову технологічну інформацію про особливості проведення осінньо-польових робіт від науковців Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН, Львівського дослідного центру експертизи сортів рослин, фахівців територіальних органів Держпродспоживслужби, Держгеокадастру, Держпраці у Львівській області. Також до уваги аграріїв було запропоновано науково-обґрунтовану структуру посівних площ в розрізі ґрунтово-кліматичних зон.

У перерві керівники господарств поспілкувались та вивчили пропозиції фірм і компаній матеріально-технічного забезпечення та фінансових послуг для сільського господарства, ознайомились з новинками від виробників насіннєвого матеріалу, мінеральних добрив, засобів захисту рослин.

У Львові обговорили питання судової практики у сфері земельних відносин

21 серпня 2018 року в Головному територіальному управлінні юстиції у Львівській області відбувся круглий стіл «Земельні спори у сфері орендних правовідносин: судова практика». Даний захід відбувся за ініціативи Департаменту агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації та Головного територіального управління юстиції у Львівській області. Учасниками які брали участь у заході були юридичні компанії котрі займаються земельними правовідносинами, державні реєстратори, землевпорядники об'єднаних територіальних громад, експерти дорадники з землеустрою, фермери. У круглому столі брав участь голова управи Львівської Аграрної палати Ігор Вуйцик, член оперативного штабу із забезпечення прав і свобод власників земель чи збіжжя при Львівській ОДА.

Головуюча на круглому столі заступник начальника з питань державної реєстрації – начальник Управління державної реєстрації Головного територіального управління юстиції у Львівській області Оксана Куманська-Нор наголосила учасникам про те, що це вже другий круглий стіл за означеною тематикою і планується продовжити цю інформаційну роботу з різними категоріями зацікавлених осіб, щоб мінімізувати аграріїв, власників землі та орендарів від незаконних дій стосовно користування землею, захистити їх від спроб рейдерських захоплень та вчасно надати правову допомогу в належному оформленні правовстановлюючих документів на земельні ділянки сільськогосподарського призначення.

З змістовною презентацією виступив Євген Мотов, головний спеціаліст відділу взаємодії з суб'єктами державної реєстрації та підвищення кваліфікації державних реєстраторів – Управління державної реєстрації. Виступаючий зупинився на істотних умовах укладання договорів оренди земель та позиції Верховного Суду України (ВСУ) щодо цих питань. Зокрема строк дії нових договорів оренди набирає чинності з моменту державної реєстрації. Постанова ВСУ від 30.01.2018 року у справі № 484/272/16-ц. Зміна орендної плати автоматично неможлива, а для земель, які знаходяться у приватній власності навіть в судовому порядку відповідно до ст.525,632 та 654 ЦПК зміна не допускається, про це йдеться і у Рішенні ВССУ від 23.06.2017 року в справі № 541/2217/16-ц.

Ще одним важливим аспектом у договорі оренди є необов'язковість нормативно-грошової оцінки для земель приватної власності. Цікава думка була озвучена під час презентації стосовно нерозподілених (невитребуваних) земельних часток (паїв).

Нерозподілені (невитребувані) земельні частки (паї) не є землями державної чи комунальної власності та відносяться до земель приватної власності. Отже, проведення нормативної грошової оцінки землі та отримання висновку державної експертизи проекту землеустрою щодо нерозподілених (невитребуваних) земельних ділянок не є обов'язковими.

Ще, з чим досить часто зустрічаються наші власники землі (орендодавці) віддавши її в оренду – це поновлення (продлонгація) договорів оренди.

Автоматичне поновлення договору відповідно до ч.6.ст.33 Закону України «Про оренду землі» суди тлумачать, що необхідним юридичним фактом для встановлення переважного права за цим механізмом є письмове повідомлення орендодавця з прикріпленим до нього проектом додаткової угоди у встановлений строк 1 місяць до закінчення строку договору оренди (якщо інший термін не обумовлено договором). Постанова ВСУ від 10.04.2018 року справа № 594/376/17-ц.

Також під час круглого столу обговорювались питання визнання недійсним договору оренди з відсутності істотних умов, а також можливого розірвання договору оренди.

Звичайно дискусії навколо договірних відносин, особливо землі, повинні поширюватись до кожної ОТГ, кожної сільської громади для надання правової допомоги в належному оформленні правовстановлюючих документів на землю. Адже не за горами на нас чекає зняття мораторію на відчуження земель сільськогосподарського призначення.

Автор: Ігор Вуйцик (Львівська Аграрна палата)

Джерело: www.shuvar.com

На Львівщині розглянули актуальні питання розвитку молочного скотарства

29 серпня в Інституті сільського господарства Карпатського регіону НААН у с. Оброшин, відбулася розширена вчена рада «Про стан та перспективи розвитку молочного скотарства у Львівській області на період до 2025 року».

Із вступним словом до учасників конференції звернулась т.в.о. директора департаменту агропромислового розвитку Львівської ОДА Людмила Гончаренко, яка окреслила основні тенденції розвитку молочного скотарства та кооперації на Львівщині.

«У 2018 році в Державному бюджеті передбачені суттєві фінансові ресурси для стимулювання розвитку галузей тваринництва, зокрема дотації за утримання поголів'я ВРХ, корів і компенсація частини витрат при оновленні тваринницьких комплексів та закупівлі племінних (генетичних) ресурсів. У Львівській області реалізується комплекс заходів для подолання негативних тенденцій у молочному скотарстві, зокрема через підтримку у створенні сільськогосподарських кооперативів, а також надання кредитів на пільгових умовах для фермерських господарств», – зазначила Людмила Гончаренко.

У межах заходу із тематичними доповідями про стан та розвиток молочного скотарства на найближчі 7 років виступили науковці галузевих інституцій Національної академії аграрних наук України, Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, Львівської аграрної дорадчої служби, фермери, керівники молокопереробних підприємств та експерти.

Джерело: Департамент агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації

КОНФЕРЕНЦІЯ

"ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ АГРОКОМПАНІЯМИ"

№1 в СНД та Європі з управління аграрним бізнесом

19-20 вересня

Агро-Регіон

Джерело: www.lfm.com.ua

КОНФЕРЕНЦІЯ "ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ АГРОКОМПАНІЯМИ"

№1 в СНД та Європі з управління аграрним бізнесом

19-20 вересня

Агро-Region

АГРОБІЗНЕС 2018: АГРО чи БІЗНЕС?

Асоціація «Український клуб аграрного бізнесу» та агенція UCABevent організують IX Міжнародну конференцію «Ефективне управління агрокомпаніями» (LFM).

LFM – аграрна конференція №1 в СНД та Європі, котра повністю покриває всі аспекти управління аграрним бізнесом. Ця подія — обов'язкова для відвідування всіх, хто хоче одночасно дізнатися про інновації в управлінні агрокомпаніями та технології від кращих практиків, поспілкуватися з колегами та побачити технологічні новинки в роботі.

Дата: 19-20 вересня 2018 року

Місце: Агро-Region (вул. Соборна, 59, с. Велика Олександрівка, Бориспільський район, Київська область)

Цьогорічна ключова тема конференції – **Агробізнес 2018: АГРО чи БІЗНЕС**, що передбачає обговорення наступних питань:

- ✓ Генетичне редагування агробізнесу: балансування між фермерством та бізнесом;
- ✓ Інновації як виклик. R&D vs. Corporate Venture;
- ✓ У пошуках оптимального розміру: міжсекторіальний досвід;
- ✓ CSR – більше ніж «благодійність»;
- ✓ Large Farm Management. Кращі європейські практики.

Міхаель Хорш,
Німеччина

Клеман Куссенс,
Франція

Фабіо де Резенде Барбоса,
Бразилія

Брайан Редрап,
Велика Британія

Участь в LFM – це

- ✓ унікальний досвід українських та світових експертів;
- ✓ практичні поради і кейси від представників успішних компаній;
- ✓ обговорення ефективних інструментів, тенденцій та обмін досвідом;
- ✓ представлення і демонстрація сучасних технологічних рішень;
- ✓ широкі можливості для нетворкінгу – 500+ спеціалістів з агробізнесу;
- ✓ провідні світові спікери – визнані професіонали у своїх напрямках;
- ✓ актуальний контент: обговорення «гарячих» проблем агробізнесу та основних тенденцій;
- ✓ 16+ годин спілкування у спеціалізованому професійному середовищі.

З питань участі у події звертайтеся, будь ласка, за телефонами: (044) 236-21-10, 236-21-13 або електронною поштою: derdiichuk@ucab.ua

Джерело: www.lfm.com.ua

9 вересня
2018

Музей народної архітектури
та побуту у Львові
імені Климентія Шептицького

Шевченківський гай

СВЯТО ХЛІБА

XIV Міжнародна конференція «Птахівництво 2018»

10-13 вересня 2018 року

Місце проведення: Курортний комплекс
«Ріксос-Прикарпаття», Львівська область,
м. Трускавець, вул. Городище, 8.

Організатор:

Асоціація «Союз
птахівників України»

тел./факс: (+38 044) 494 49 30
email: office@poultryukraine.com

Генеральні спонсори:

Спонсори:

Міжнародна агропромислова виставка 22-24 листопада • 2018

На Львівщині відбудеться III Міжнародна агропромислова виставка «EuroAGRO»

Традиційно 22-24 листопада у Львові відбудеться III Міжнародна агропромислова виставка «EuroAGRO-2018», яка є яскравим прикладом співпраці двох країн-організаторів **TARGI KIELCE S.A.** (Polska, Kielce) та **ПрАТ «Гал-ЕКСПО»** (Україна, Львів), які запрошують українські компанії до участі в Міжнародній агропромисловій виставці «EuroAGRO» у Львові.

«EuroAGRO-2018» – це подія, яка наближає нас до європейських стандартів і відкриває можливості для міжнародної співпраці в агропромисловому секторі з країнами Європейського союзу.

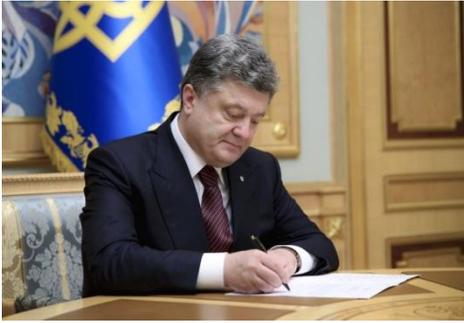
Тематичними розділами цьогорічної експозиції будуть: агротехніка (сівалки, жниварки, дискові борони, культиватори, розкидачі міндобрив, передпосівні агрегати, агрегати ґрунтообробні, плуги, ін.); мікродобрива, засоби захисту рослин, насіння, лабораторне обладнання; садовий інструмент; ІТ технології в управлінні АПК та ін. Відтак, асортимент продукції, який представлений на виставці дає змогу виконувати практично всі технологічні процеси аграрного виробництва.

В рамках виставки традиційно буде представлена польська експозиція, а також запрошені компанії з таких країн: Угорщина, Білорусь, Молдова та Туреччина. Сприятливими факторами стали географічна близькість країн, інвестиційна зацікавленість в ринку та розширення напрямків співробітництва.

Крім цього, формується програма супутніх заходів з урахуванням останніх тенденцій розвитку галузі, де будуть відбуватися В2В-зустрічі, презентації та дискусії між представниками аграрного ринку різних країн.

«EuroAGRO-2018» – останні тренди, ще більше сенсу, ще більше користі і ще більше знайомств.

Реєстрація учасників: www.galexpo.com.ua/agro

Президент підписав закон про скасування «соєвих правок»

30 серпня, Президент України Петро Порошенко підписав законопроект №7403-д, яким скасовується норма щодо невідшкодування ПДВ при експорті сої, насіння свірипи та ріпаку для виробників, які самостійно постачають дані культури за кордон.

Джерело: www.president.gov.ua

Уряд деталізував порядок використання коштів для підтримки галузі тваринництва

22 серпня на засіданні Кабінету Міністрів України прийнято зміни щодо уточнення порядку використання коштів за бюджетною програмою 2801540 «Державна підтримка галузі тваринництва» з метою ефективного використання коштів, передбачених у державному бюджеті на 2018 рік.

Зокрема, уточнено, що:

- відшкодування витрат, профінансованих за рахунок банківських кредитів здійснюватиметься без урахування ПДВ;
- період отримання кредитів починається із 2018 року;
- цільове використання за напрямом компенсації вартості об'єктів, профінансованих за рахунок банківських кредитів – відповідно до проектно-кошторисної документації, у тому числі обладнання;
- спеціальна бюджетна дотація за утримання корів надається суб'єктам господарювання, які є юридичними особами і власниками цих корів.

Завдяки внесеним змінам банки зможуть розробити уніфіковані кредитні продукти та активізувати роботу із сільгоспвиробниками для надання їм кредитних коштів під зазначені цілі в обсязі 4 300 млн гривень.

Також буде забезпечено створення рівних умов для можливості отримання державної підтримки сільгосптоваровиробниками (як для тих хто купує українську спермопродукцію, так і для тих хто купує сперму іноземного походження).

Джерело: www.kmu.gov.ua

Можливості аграрних розписок розширилися

Нещодавно вінницьке сільгосппідприємство «Органік-Д» оформило аграрну розписку, яка посприяє йому у вирощуванні моркви. Її особливість полягає в тому, що вперше цей інструмент кредитування використовується для отримання послуг. Зокрема, у цьому випадку їх надає агрохімічна лабораторія Prime Lab Tech (PLT).

Тривалий час українські сільгоспвиробники використовували аграрні розписки для поповнення власних фінансових та матеріально-технічних ресурсів. Необхідність у них особливо гостро відчували малі та середні господарства в період посівних та збиральних кампаній. Тепер можливості нового інструменту кредитування значно розширилися, що засвідчує його гнучкість та доступність у використанні.

«Органік-Д» – молоде господарство. Воно створене лише торік і належить до розряду малоземельних: обробляє близько 100 гектарів. Переважно це орендовані землі. Спеціалізуватися вирішило на вирощуванні коренеплодів – моркви та буряку.

- Основну увагу приділяємо моркві, – зазначив директор сільгосппідприємства Вадим Кричковський. – Ні для кого не секрет, що це високорентабельна культура. Якщо при її вирощуванні дотримано всіх необхідних технологій, вона дає хороший врожай. До того ж у нас є побудоване овочесховище на 3 тис. тонн коренеплодів. Тому ми оформили аграрну розписку саме під моркву, оскільки впевнені в її виконанні.

На думку керівника сільгосппідприємства, для цього є всі підстави. На безполівних землях він очікує хорошого врожаю моркви: передбачається, що з кожного гектару її зберуть близько 40 тонн.

Втім, «Органік-Д» робить ставку не лише на високі врожаї, але й на якість продукції. Тут ретельно вивчають можливості органічного землеробства і те, наскільки воно може бути застосоване для цього господарства. В якості експерименту 20% всієї продукції вирощується за екологічно чистою технологією.

- Ми використовуємо багато органічних добрив та біопрепаратів, – розповів Вадим Кричковський. – Ця технологія більш витратна і вимагає постійного контролю за станом ґрунту і за тим, як на нього впливають добрива.

Займатися точним землеробством «Органік-Д» допомагає лабораторія Prime Lab Tech. Партнерські стосунки між ними встановилися з початку нинішнього року.

- Без лабораторії ми не можемо обійтися, – наголосив директор сільгосппідприємства. – Для контролю за якістю ґрунту з кожної ділянки необхідно кілька разів робити відбори зразків лише впродовж одного року. Це дозволить побачити динаміку поліпшення чи погіршення якості землі. Саме такі послуги нам і надає PLT. І саме тому ми були зацікавлені оформити нашу співпрацю через аграрну розписку.

Prime Lab Tech також належить до розряду молодих суб'єктів господарювання. Хоч вона і розташована в Київській області, та послуги надає аграріям усієї України. У переліку цих послуг, зокрема, відбір зразків рослин та ґрунту, агрохімічне обстеження ґрунту та рослинна діагностика, агрохімічне обстеження тепличних ґрунтів та торфу, аналіз добрив. Лабораторія оснащена сучасним обладнанням.

- У нас у процесі підписання перебуває контракт з торговельними мережами, які орієнтовані на VIP-сегмент, – повідомила керівник відділу маркетингу PLT Ольга Дигун. – Це овочі та фрукти українського виробництва. І ми для цих торговельних мереж робитимемо експериментальні сертифікати за пакетом «Аналіз залишків пестицидів і нітратів».

Ольга Дигун уточнила, що з «Органік-Д» лабораторія підписала фінансову аграрну розписку. Причому вона була оформлена в спрощеній формі.

- Аграрна розписка посвідчується нотаріусом, і, як правило, треба мати два договори, – відмітила вона. – Один договір стандартний – на послуги, а другий – на аграрну розписку. Ми вирішили спростити цю схему для нашого клієнта та зробити один договір.

Вона вважає такий підхід перспективним, він дозволить спростити стосунки і з майбутніми клієнтами, які готові оформляти аграрні розписки.

Ще одна особливість «морквяної» аграрної розписки: її реалізація здійснюватиметься в два етапи.

- Ми збираємо проби ґрунту ще цього року, і ця робота буде оплачена «Органік-Д» з нинішнього врожаю моркви, – розповіла Ольга Дигун. – А частину проб ми робитимемо навесні наступного року, і вони «закриватимуться» врожаєм моркви 2019 року.

Обидва партнери наразі напрацьовують досвід роботи з новим інструментом кредитування. «Морквяна» аграрна розписка стала першою не лише для «Органік-Д», але й для лабораторії Prime Lab Tech. Вона привабила сторони простотою оформлення: посвідчення документів у нотаріуса забрало не більше однієї години. Хоча підготовчий період тривав довше, ніж очікували. Та це було зумовлено об'єктивною причиною. Ольга Дигун пояснила її так:

- Ми перша компанія, що надає клієнтам можливість користуватися нашими послугами під аграрну розписку. Тому довелося брати до уваги всі ризики, з якими стикаємося. Насамперед, думали про те, що робити з курсовою різницею. Бо ми бачили, що курс долара зростає і не відомо, наскільки він із часом зростає. А аграрна розписка прив'язана до гривні. Також ми прив'язані до врожаю наступного року. Ми розуміємо ці ризики і свідомо йдемо на них.

Керівник відділу маркетингу PLT також повідомила, що всі ці питання обговорювали з фахівцями Проекту IFC «Аграрні розписки в Україні» й отримували від них належну консультацію, за що їм дуже вдячні. В результаті це посприяло укладенню договору з «Органік-Д». І додала:

- Ми хочемо й надалі працювати з аграрними розписками. Сподіваємося, що ще цієї осені укладемо такі договори. Нам дзвонять на «гарячу лінію» та повідомляють про своє бажання оформити аграрну розписку. Тобто частина господарств уже перебуває в процесі ухвалення рішення.

Новий інструмент кредитування в нашій країні впроваджується з 2014 року. Цим займаються Проект IFC «Аграрні розписки в Україні», Міністерство аграрної політики і продовольства, Міністерство юстиції. Робота здійснюється за сприяння Швейцарського Уряду.

Згідно з даними Проекту IFC, станом на 27 серпня вже виписано 674 аграрні розписки на 4,3 млрд. гривень. Із цієї суми 2,458 млрд. гривень припадає на товарні аграрні розписки і 1,842 млрд. гривень – на фінансові.

- Кампанія по збиранню врожаю, що триває, та наступні осінні польові роботи змушують сільгоспвиробників більше уваги звертати на аграрні розписки та активніше користуватися їхніми можливостями, – зазначила керівник Проекту IFC Хелен Фейрлемб. – Практика вже довела їхню перевагу. І той факт, що аграрні розписки успішно працюють уже по всій Україні, підтверджує це.

Автор: Микола Луговий, Національний прес-клуб «Українська перспектива»

Кабмін підвищив тарифи на фітосанітарні послуги

Кабінет Міністрів України підвищив тарифи на фітосанітарні послуги для аграріїв, які надає Держспоживслужба. Про це йдеться у відповідній постанові уряду від 29 серпня №676.

Як пояснюється у повідомленні на сайті Кабміну, тарифи зросли, бо досі державні установи, що надають платні фітосанітарні послуги з питань карантину рослин, працювали у збиток. А тепер їх рівень «підтягнули» до економічно обґрунтованих витрат.

Із детальною вартістю послуг можна ознайомитися за наступним посиланням: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-vnesennya-zmin-u-dodatok-1-do-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-28-grudnya-2011-r-1348#>

Джерело: www.kmu.gov.ua

Інформація для агровиробників Львівської області про актуальні тендерні пропозиції в системі «ProZorro»

№	Код	Товар	Очікувана вартість, тис грн	Кінцевий термін подання	Найменування замовника
1	89103ad4856a4b629b400584a22759ed	Яйця	21,6	3 вересня 2018	Військово-медичний клінічний центр м. Львів (клінічний госпіталь на 200 госпітальних ліжок) Державної прикордонної служби України
2	8d1770cd0f734eb989109dbb006c479e	Картопля	36	3 вересня 2018	Комунальне некомерційне підприємство «Міська дитяча клінічна лікарня м.Львова»
3	dfc0e4f587834290a43d7d6a5c80b52c	Овочі, фрукти та горіхи	22	3 вересня 2018	Дошкільний навчальний заклад №5 м. Новояворівськ
4	d9c49ef567ce412ba23ca8de0ffc223	Картопля осінньо-зимове зберігання	1310	3 вересня 2018	Управління освіти і науки Тернопільської міської ради
5	8e32ff878a7d4e1bb93dc0f477528d9e	Овочі, фрукти та горіхи	5,5	3 вересня 2018	Горохівська центральна районна лікарня
6	445c57a1809f40a99077e11f905b71c7	Свіжі овочі	6,5	4 вересня 2018	Роздільський дитячий будинок-інтернат
7	ab92fe9964ba42119a9fab0143b9600	Овочі, фрукти та горіхи	44,6	4 вересня 2018	КЗ ЛОР «Підбузька спеціалізована школа-інтернат мистецького профілю І-ІІІ ступенів «Мала академія мистецтв ім. Е.Миська»
8	891291125bd6443aeb59864cfb8f55f	Яйце столове куряче	10,8	6 вересня 2018	КП «Заболоттвіська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат»
9	f92e66519ee144e79250c6136a5b5534	Риба солена	7	6 вересня 2018	КП «Заболоттвіська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат»
10	722a2814f91242cb943d1d0a06b864c3	Яйце куряче вищої категорії	5	7 вересня 2018	Комунальний заклад «Львівська обласна лікарня відновного лікування №3»
11	d9e3d6b83e114fa48c92ca3304c7e913	Буряк столовий, морква столова, цибуля ріпчаста, капуста	205	10 вересня 2018	Тернопільська університетська лікарня
12	2ce5fae006dd4571becab52fff7412ed	Яйця курячі	26,2	11 вересня 2018	Філія «Стрийський вагоноремонтний завод» ПАТ «Українська залізниця»
13	ab2cee923d0f453db8d6b75ae65d7f0	Картопля продовольча свіжа врожаю 2018 року	495,5	12 вересня 2018	Військова частина 2142 (Мукачівський прикордонний загін)
14	1caf13ee047d48789c121cc403add087	Капуста, кріп свіжий, петрушка свіжа, морква, цибуля ріпчаста, буряк, часник, квасоля	301,7	12 вересня 2018	Філія «Стрийський вагоноремонтний завод» ПАТ «Українська залізниця»
15	dfc1b66e6f9b45c4ac58c0eab5f675ec	Овочі врожаю 2018 року	250,8	14 вересня 2018	Державна установа «Львівська установа виконання покарань (№19)»
16	8c2b9319caf04a139ce4b089390c57f2	Картопля врожаю 2018 року	443,2	14 вересня 2018	Державна установа «Львівська установа виконання покарань (№19)»
17	4381a108df684ce3ab66698d7af21678	Картопля свіжа продовольча	165	14 вересня 2018	Військова частина 2144
18	e9a708411d49453c90bab3d64ada33d2	Фрукти	208,5	14 вересня 2018	Спеціалізований Трускавецький санаторій «Батьківщина»

В Україні дешевшають груші

Сезон збирання осінніх фруктів набирає обертів, завдяки цьому пропозиція яблук, слив та груш на гуртових ринках України постійно збільшується. На останньому тижні найбільше зростання обсягів було зафіксовано по грушам і це, відповідно, вплинуло на ціни. Про це повідомляє «Інфо-Шувар» із посиланням на дані власного моніторингу цін, який щоденно проводиться на гуртових майданчиках країни.

За наданою інформацією за останній тиждень середня ціна на груші на ринках України знизилась на 20%, падіння ціни переважно обумовлено збільшенням пропозиції дрібних дешевих груш. Сьогодні в залежності від сорту та якості, груші в Україні гуртом пропонується по 12-18 грн/кг (0.35-0.56 євро/кг). Для порівняння рік тому найдешевша українська груша на гуртових ринках продавалась по 15-17 грн/кг (0.48-0.53 євро/кг).

В сусідній Польщі фермери продають груші майже в такому ж самому діапазоні цін. За даними «Інфо-Шувар» на гуртових ринках Польщі місцева груша пропонується по 1,5-2,0 злотих/кг (0.35-0.47 євро/кг).

Джерело: www.info.shuvar.com

В Україні зростають закупівельні ціни на молоко

Зниження постачання молока на переробку через сезонність та посушливу погоду вплинуло на зростання закупівельних цін на молоко. Крім того, підвищення вимог до параметрів якості молока, яке надходить на переробку, впливає на збільшення розриву між ціною молока екстра-гатунку та інших. Основний приріст в ціні відбувся в другій половині серпня, повідомили в Асоціації виробників молока.

Екстра-гатунок тоді подорожчав на 20 коп. – до 9,29 грн/кг (з ПДВ). Середня ціна на молоко цього гатунку у серпні склала 9,19 грн/кг, що на 21 коп. вище ціни липня.

Вищий гатунок у серпні коштував 8,51 грн/кг, що на 5 коп. вище, ніж у липні. Перший гатунок купували по 7,98 грн/кг, що на 2 коп. нижче ціни липня. У вересні варто очікувати продовження висхідного цінового тренду і зростання складе близько 10-15 коп. за молоко екстра-гатунку.

Джерело: www.agrotimes.net

**6 вересня на Львівщині відбудеться
аукціон з продажу права оренди
земельних ділянок
сільськогосподарського призначення
державної власності**

6 вересня відбудеться аукціон з продажу права оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності (за межами населеного пункту). Земельний аукціон буде проводитись за адресою: м. Львів, вул. Сахарова, 46. Початок торгів о 11.00 год. Реєстрація учасників земельних торгів в день проведення з 8:00 год. до 10:40 год. за зазначеною адресою.

До продажу права оренди на земельних торгах пропонується право оренди 10 земельних ділянок розташованих у Жидачівському районі Львівської області, загальною площею 60 га:

1. Жидачівський район, Ходорівська міська рада (Чорноострівська с/рада), площа земельної ділянки – 10 га. Цільове призначення: для ведення товарного сільськогосподарського виробництва. Стартовий розмір річної орендної плати – 23722,18 грн.

2. Жидачівський район, Новострілищанська селищна рада, площа земельної ділянки – 12,27 га. Цільове призначення: для ведення товарного сільськогосподарського виробництва. Стартовий розмір річної орендної плати – 17760,06 грн.

3. Жидачівський район, Новострілищанська селищна рада, площа земельної ділянки – 9,4 га. Цільове призначення: для ведення товарного сільськогосподарського виробництва. Стартовий розмір річної орендної плати – 9651,25 грн.

4. Жидачівський район, Ходорівська міська рада, площа земельної ділянки – 1,4 га. Цільове призначення: для ведення товарного сільськогосподарського виробництва. Стартовий розмір річної орендної плати – 350,43 грн.

5. Жидачівський район, Ходорівська міська рада, площа земельної ділянки – 2,93 га. Цільове призначення: для ведення товарного сільськогосподарського виробництва. Стартовий розмір річної орендної плати – 156,38 грн.

6. Жидачівський район, Ходорівська міська рада, площа земельної ділянки – 4,67 га. Цільове призначення: для ведення товарного сільськогосподарського виробництва. Стартовий розмір річної орендної плати – 1284,72 грн.

7. Жидачівський район, Ходорівська міська рада, площа земельної ділянки – 4 га. Цільове призначення: для ведення товарного сільськогосподарського виробництва. Стартовий розмір річної орендної плати – 1167,91 грн.

8. Жидачівський район, Ходорівська міська рада, площа земельної ділянки – 5,8 га. Цільове призначення: для ведення товарного сільськогосподарського виробництва. Стартовий розмір річної орендної плати – 14374,27 грн.

9. Жидачівський район, Бережницька сільська рада, площа земельної ділянки – 5,5 га. Цільове призначення: для ведення фермерського господарства. Стартовий розмір річної орендної плати – 7465,55 грн.

10. Жидачівський район, Бережницька сільська рада, площа земельної ділянки – 4,1 га. Цільове призначення: для ведення фермерського господарства. Стартовий розмір річної орендної плати – 5893,44 грн.

Відповідальна особа: Цифуляк Оксана Іванівна .

Контактні телефони: (032)244-30-92, +380961315421

Джерело: www.lvivska.land.gov.ua

III Міжнародний Форум «Медова осінь на Львівщині 2018»

Запрошуємо Вас на III Міжнародний Форум «Медова осінь на Львівщині, 2018. Прикордонні зустрічі», що відбудеться у м. Львів 17-23 вересня 2018 року.

Організатори: Всеукраїнське Братство Бджолярів України, Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Łodzi, Інститут біології тварин НААН.

В рамках III Міжнародного Форуму «Медова осінь на Львівщині 2018. Прикордонні зустрічі» будуть проходити :

- Наукова Конференція «Бджільництво як основа сталого розвитку аграрного сектору України та Польщі в контексті правил Європейського Союзу».
- Представлення технічних досягнень та інновацій у бджільництві «Ярмарок ідей».
- Дегустація меду «Смаколики від бджіл».
- Програма для цивільних та військових «Допомога на бджолиних крильцях».
- Відвідування апіоб'єктів Львівської області у м. Жовква та м. Броди.

Джерело: www.honeyua.com

11 вересня на Львівщині відбудеться аукціон з продажу права оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності

11 вересня відбудеться аукціон з продажу права оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності (за межами населеного пункту). Земельний аукціон буде проводитись за адресою: м. Львів, вул. Сахарова, 46. Початок торгів о 11.00 год. Реєстрація учасників земельних торгів торгів в день проведення з 8-00 год. до 10-40 год. за зазначеною адресою.

До продажу права оренди на земельних торгах пропонується право оренди 3 земельних ділянок розташованих у Старосамбірському районі Львівської області, загальною площею 31,32 га:

1. Старосамбірський район, Мурованська сільська рада, площа земельної ділянки – 9,7 га. Цільове призначення: для ведення товарного сільськогосподарського виробництва. Стартовий розмір річної орендної плати – 8498,27 грн.

2. Старосамбірський район, Мурованська сільська рада, площа земельної ділянки – 5 га. Цільове призначення: для ведення товарного сільськогосподарського виробництва. Стартовий розмір річної орендної плати – 1520,65 грн.

3. Старосамбірський район, Новомиська сільська рада, площа земельної ділянки – 16,62 га. Цільове призначення: для ведення товарного сільськогосподарського виробництва. Стартовий розмір річної орендної плати – 6473,81 грн.

Відповідальна особа: Цифуляк Оксана Іванівна

Контактні телефони: (032)244-30-92, +380961315421

Джерело: www.lvivska.land.gov.ua

Мінагрополітики оприлюднив проект наказу стосовно вимог до безпечності та якості молока і молокопродуктів

16 серпня на офіційній інтернет-сторінці Міністерства аграрної політики та продовольства України оприлюднено проект Наказу «Про затвердження Вимог до безпечності та якості молока і молочних продуктів».

Джерело: www.minagro.gov.ua

На Львівщині відбудеться аукціон з продажу прав оренди земельних ділянок із водними об'єктами

З метою збільшення надходжень до місцевих бюджетів, ефективного та раціонального використання водних об'єктів департамент екології та природних ресурсів Львівської обласної державної адміністрації оголошує земельні торги у формі аукціону з продажу права оренди земельних ділянок разом із водними об'єктами, які відбудуться о 11.00 год **3 жовтня 2018 року** за адресою: м. Львів, вул. Стрийська, 98.

Департамент екології та природних ресурсів підготував лоти (ставок та земельна ділянка, на якій він розташований) до продажу права оренди на земельних торгах, а саме:

- Ставок площею 17,1307 га, який розташований на території Великосілківської сільської ради (за межами населеного пункту) Кам'янка-Бузького району, на земельній ділянці площею 17,1307 га;
- Ставки площею 2,9328 га, який розташований на території Гійченської сільської ради (за межами населеного пункту) Жовківського району, на земельній ділянці площею 4,0661 га;
- Ставок площею 1,6797 га, який розташований на території Потелицької сільської ради (за межами населеного пункту) Жовківського району, на земельній ділянці площею 1,8321 га;
- Ставок площею 0,5520 га, який розташований на території Ямпільської сільської ради (за межами населеного пункту) Пустомитівського району, на земельній ділянці площею 0,7519 га.

Джерело: www.loda.gov.ua

FRESH BUSINESS EXPO

4-6.12.2018

**МВЦ, КИЇВ | МВЦ, КИЕВ | ІЕС, КУЇВ
УКРАЇНА | УКРАИНА | UKRAINE**

Джерело: www.freshbusinessexpo.com

Чому українські громади приречені на успіх в біоенергетиці?

Василь Прусак, виконавчий директор
ГО «Кластер Енергії»

Аналіз наявного біоенергетичного потенціалу, котрий дає українська земля, дозволяє впевнено сказати, що українці зможуть стати енергонезалежними та успішними. До цього часу «природні монополії» та політики «субсидій» стримують ініціативу домогосподарств та фермерів в суттєвому збільшенні енергетичної самодостатності на базовому рівні, котра сформує енергонезалежність Громад та територій.

Та є вже зараз в різних кінцях України реалізовані плани із енергетичної незалежності, котрі можуть і повинні масово впроваджуватись в усіх активних громадах. Цей напрямок має назву «біоенергетичне селище» і нижче буде описано деякі передумови, котрі заставляють вже зараз застосовувати певні технології і принципи власного енергозабезпечення Громад.

Інтерес і пошук шляхів реалізації «енергонезалежності громади» на Львівщині декларують об'єднані територіальні громади. 28 лютого, під егідою Департаменту ПЕКтаЕ Львівської ОДА, проведено обговорення з представниками ОТГ та спеціалістами з відновлювальної енергетики цього питання («Форум презентацій-запитів для інвесторів від ОТГ» підчас виставки «АгроТехніка-2018»). 3 квітня проведена «Біржа» інвестиційних запитів ОТГ на енергозбереження та відновлювальні джерела енергії» (в рамках виставки «Тепло. Вода. Повітря' 2018»).

Через призму біоенергетичних проектів ОТГ розглядають розвиток своїх територій і додаткові поступлення в бюджет за рахунок створення нових робочих місць і зменшення витрат бюджету на природний газ. Вони почали шукати шляхи реалізації наступних напрямків: використання енергетичних рослин, геотермальні води, перетворення органічних відходів тваринництва та рослинництва в енергію, добриво та в додаткові доходи.

«В Україні для енергетичних потреб, як сировину, використовують:

- солону зернових культур, стебла кукурудзи, соняшнику;
- лушпиння та інші відходи соняшнику, зернових та інших сільськогосподарських культур;
- відходи овочевих культур і їх переробки;
- відходи тваринництва та птахівництва;
- рослинні і тваринні відходи харчової промисловості;

- торф;
- енергетичні культури;
- деревину, її відходи і продукти її переробки».

Це дані з роботи Янковської К. С. Економічна ефективність використання біомаси для енергозабезпечення сільськогосподарських підприємств, 2017 р.

В цій роботі зроблено оцінку стану посівних площ та врожайність на Львівщині для традиційних рослин, залишки з котрих можуть стати джерелом для отримання енергії. Має місце поступове зростання посівних площ під зерновими культурами (з 132,0 тис. га в 2010 р. до 140,9 тис. га в 2016 році). Збільшення відходів виробництва, зокрема соломи, може використовуватися в енергетичних цілях. При спалюванні однієї тонни соломи виділяється близько 3 МВт теплової енергії, тобто три тонни соломи замінюють 1000 кубометрів природного газу або одну тонну дизельного палива. Стебла кукурудзи і соняшнику – відходи, які також придатні для енергетичного застосування (під посівами соняшнику у 2016 р. було 26,7 тис. га).

Універсальною біоенергетичною культурою є цукрові буряки (104,0 тис. га в 2016 році) завдяки високим енергоефективним можливостям. Із цієї культури можна отримувати біоетанол, біогаз та використовувати у поєднанні з гноєм тварин.

Потенційною культурою для виробництва біогазу в рослинництві є кормова кукурудза. Проте площі під посівами цієї культури зменшилися.

На енергетичні потреби доцільно використовувати 25-50 % врожаю соломи і поживних залишків кукурудзи на зерно, 30-50 % відходів виробництва соняшнику, а інша біомаса повинна залишатися на полях.

Автором вказаної роботи розраховано енергетичний потенціал соломи зернових культур у сільськогосподарських підприємствах Львівської області, котрий складає 141,3 тис. т у. п.

Поряд з рослинництвом значний енергетичний потенціал містять органічні відходи тваринництва, які сьогодні мають обмежене практичне застосування. Мова йде про використання гною, який утворюється на тваринницьких комплексах сільськогосподарських підприємств. Слід звернути увагу ще й на те, що стоки таких комплексів становлять небезпеку, так як викликають хімічне і біологічне забруднення ґрунту, повітря і води. Необхідно терміново запроваджувати методи переробки гною, в т.ч. біогазові установки.

Розрахований автором роботи потенційний обсяг продукування біогазу в агропідприємствах Львівської області складає понад 47 млн. м³.

На ці цифри треба звернути увагу всім активним домогосподарствам та фермерам, щоб їхні громади ставали енергонезалежними на основі біоенергетики.

Що ж таке «біоенергетичне селище», де реалізовані такі проекти і які питання енергонезалежності вирішили?

Великий досвід є в Данії, Німеччині та в Австрії.

Цікавий досвід має Німеччина, котра зробила акцент на допомозі домогосподарствам ставати енергонезалежними. За рівнем потужності встановлених сонячних електростанцій перевагу отримали мешканці. А це означає, що мешканці позбулись залежності від «енергетичних монополістів», що дає ще й особисту політичну незалежність. Для політиків та монополій зменшилася можливість впливати на свідомість виборців через «тарифи», «субсидії» - домогосподарства стали енергозабезпеченими і не «дивляться в рот» політикам на виборах. Велика кількість громадян Німеччини є учасниками Енергокооперативів – це вже вищий рівень енергонезалежності домогосподарств, котрий об'єднує таких ж дбайливих господарів на певній території. Існують і селища чи містечка, котрі повністю забезпечують себе енергоресурсами (біомаса, біогаз) і продають надлишки.

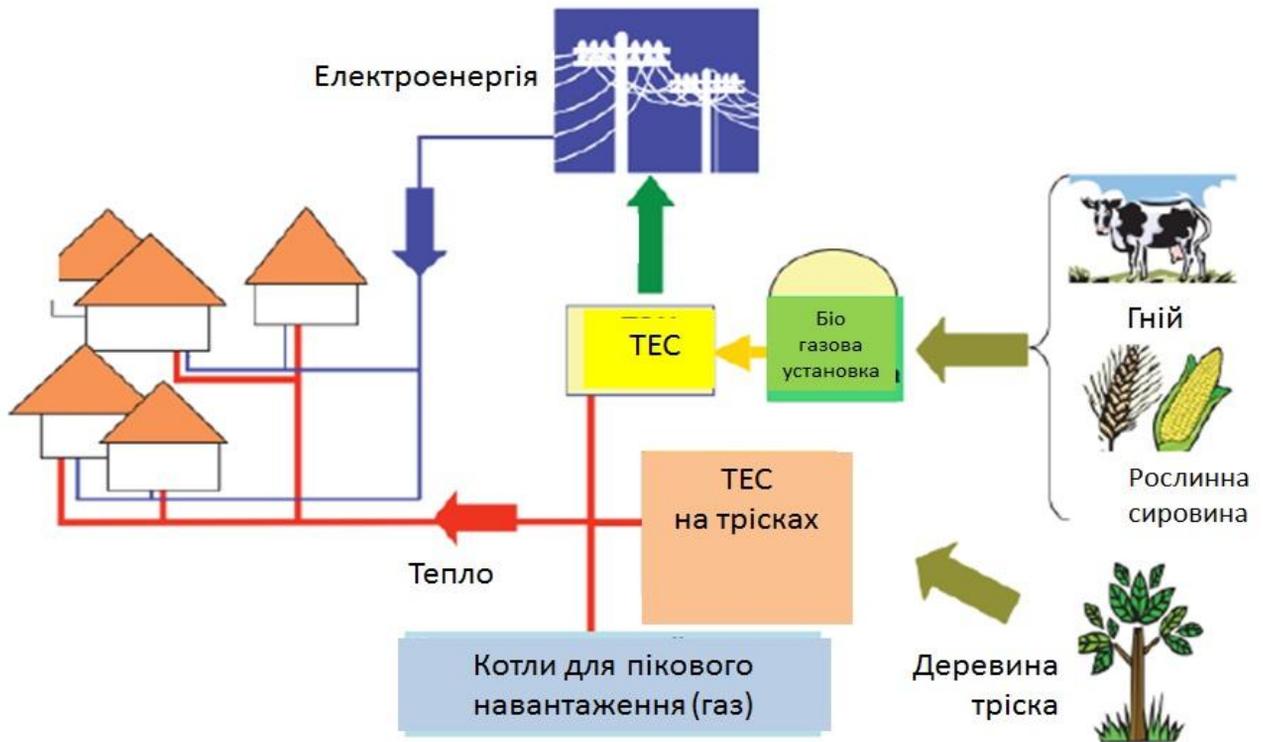
Ось як описують концепцію Біоенергетичного селища німецькі автори:

- біоенергетичне селище забезпечує власні потреби в енергії (електроенергія і тепло) щонайменше на 50% за рахунок біоенергії, виробленої в регіоні;
- мешканці приймають участь в процесах прийняття рішень і вони є активними прихильниками концепції біоенергетичного селища;
- значна частина проектів реалізовується за співучасті мешканців в енергокооперативах та в проектах соціального підприємництва;
- біоенергетичне обладнання перебуває в приватній власності споживачів тепла або фермерів району, а біомаса збирається на цій же території;
- постійно аналізуються та впроваджуються проекти з енергоефективності та енергозбереження;
- виробництво тепла та електроенергії з біомаси може доповнюватися залученням інших поновлюваних джерел енергії;
- в біоенергетичних селищах велике застосування має перетворення відходів в енергію (через біогаз) та використання отриманого біодобрива для покращення ґрунтів та збільшення врожайності. Цим забезпечується зв'язок між стійким землекористуванням та виробництвом біоенергії.

Одне з перших німецьких біоенергетичних селищ, Юнде, котрих є понад 160, має такі характеристики:

- потужність ТЕС на біогазі 716 кВт електроенергії, а на деревині 550 кВт тепла;
- приєднано до тепломережі 144 домогосподарства, забезпечується постачання гарячої води;
- біогазова установка використовує 9000 м³ гною + 15000 тон силосу з площі 320 га;
- використовується біля 1000 м³ тріски;
- щорічна економія біля 400 т мазуту (котельня для пікового навантаження не на газі) .

Концепція біоенергетичного німецького селища Юнде

Українські реалізації.

Одні з перших проектів почали втілюватись з 2007 року в с. Северинівка Жмеринського району на Вінниччині. В цій громаді реалізовані наступні технології: піролізні котли опалення на тирсі; геотермальний тепловий насос; сонячна батарея для нагріву води; два вітряки – одним «качали» воду із свердловини, іншим освітлюють спортзал; навчально-демонстраційний Центр енергоефективності; паливний двір, де встановили тріскодробильну машину. Розроблено проект на ДФРР «Біоенергетична кооперація сільських громад».

У селі Веселе Харківської області втілюється проект «Енергоефективне село». Через близькість до кордону з РФ, десять кілометрів, тимчасово призупинено ширше залучення іноземних інвестицій. А до цього часу, проект отримав перемогу у конкурсі «Кращі практики місцевого самоврядування» у 2015 році, а у 2016 – визнаний кращим соціальним проектом у галузі енергоефективності, що впроваджується в Україні. Усі об'єкти, що зазнали модернізації, розташовані в радіусі 100 метрів. Тут проведено ліцензований енергоаудит об'єктів соціальної сфери населеного пункту, а, також, організація навчального курсу з енергоаудиту для активних представників сільської громади Веселого.

Термінологію енергонезалежності шанують інші громади і, на її основі, впроваджують успішні рішення. Серед них: м. Жовква на Львівщині, котра відмовляється від газу завдяки фінансовій підтримці Євросоюзу. У селі Ордівка Харківської області почали будівництво етно-хутору “Слобожанське село”. В с. Браниця на Чернігівщині – Екопоселення “Малиновий Кіт”. У Дніпропетровському районі, біля села Новоолександрівка, з'явиться соціоекокомплекс Богданівка. На прикладі села Любимівка, Нововоронцовського району, Херсонської області хочуть створити і втілити в життя низку проектів для перетворення Любимівки в сучасне європейське енергонезалежне село. В селах Ратівці та Часлівці на Закарпатті є майстерня з виготовлення сонячних колекторів. Василівська об'єднана територіальна громада Дніпропетровської області будує свою міні-ГЕС. Сільськогосподарський обслуговуючий кооператив «Ягідний край» в с. Лосятин Кременецького району на Тернопільщині встановив лінію по переробці відходів (малини, соломи, деревини) на паливні брикети. Тепер члени кооперативу забезпечивши сировиною зможуть по собівартості отримати паливні брикети для опалення своїх будинків.

Кожен з нас зокрема, кожна сім'я потребують щоденного фінансового та ресурсного забезпечення. Добре, коли фінансовий розвиток кожної сім'ї (домогосподарства) враховує перспективи розвитку на період не менший ніж 15-20 років. Цю «філософію» варто обговорювати і застосовувати кожному, адже, немає в світі абсолютної оцінки багатства чи злиднів і немає єдиного шляху до успіху.

Об'єднання зусиль домогосподарств в межах Громади та створення біоенергетичних селищ реалізують стратегію успішного сталого розвитку для територій і для особистостей на довгі роки.

WorldFood

WorldFood
Ukraine

21^а Міжнародна виставка
продуктів харчування та напоїв

23-25 ЖОВТНЯ 2018
МВЦ, Київ, М Лівобережна

Where the World
of Food Meets

Оголошення про проведення земельних аукціонів у Львівській області з офіційного веб-сайту Держгеокадастру України

Номер лота	Кадастровий номер	Площа га	Адреса	Цільове призначення	Дата аукціону
25842	4620387000:08:006:0002	25.0000	Львівська область, Бродівський район, Суховільська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	18.09.2018 11:00
25841	4620388600:19:004:0061	22.9360	Львівська область, Бродівський район, Язлівчицька сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	18.09.2018 11:00
25839	4620388600:19:004:0062	20.5570	Львівська область, Бродівський район, Язлівчицька сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	18.09.2018 11:00
25838	4620388400:01:025:0002	19.6890	Львівська область, Бродівський район, Шнирівська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	18.09.2018 11:00
25834	4620388400:01:007:0001	9.9898	Львівська область, Бродівський район, Шнирівська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	18.09.2018 11:00
25832	4620388400:01:007:0002	7.9751	Львівська область, Бродівський район, Шнирівська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	18.09.2018 11:00
25824	4620386600:07:005:0003	2.0166	Львівська область, Бродівський район, територія Станіславчицької сільської ради	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	18.09.2018 11:00
25823	4620386600:07:004:0008	5.2697	Львівська область, Бродівський район, за межами населених пунктів Станіславчицької сільської ради	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	18.09.2018 11:00
25822	4620386600:07:004:0010	1.2937	Львівська область, Бродівський район, за межами населених пунктів Станіславчицької сільської ради	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	18.09.2018 11:00
25814	4620384000:08:005:0009	2.8105	Львівська область, Бродівський район, за межами Паликоровівської сільської ради	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	18.09.2018 11:00
25899	4620686200:12:000:0138	14.0000	Львівська область, Буський район, територія Топорівської сільської ради	Для ведення фермерського господарства	20.09.2018 11:00
25898	4620684400:20:000:0018	4.8338	Львівська область, Буський район, Ожидівська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	20.09.2018 11:00
25905	4620655600:01:000:0133	0.8135	Львівська область, Буський район, Олеська селищна рада	Для ведення особистого селянського господарства	20.09.2018 11:00
25893	4620685800:06:000:0012	8.4430	Львівська область, Буський район, Соколянська сільська рада	Для ведення фермерського господарства	20.09.2018 11:00

Оголошення про проведення земельних аукціонів у Львівській області з офіційного веб-сайту Держгеокадастру України

Номер лота	Кадастровий номер	Площа га	Адреса	Цільове призначення	Дата аукціону
25891	4620685800:06:000:0010	2.8917	Львівська область, Буський район, Соколянська сільська рада	Для ведення фермерського господарства	20.09.2018 11:00
25888	4620685800:06:000:0028	19.4283	Львівська область, Буський район, Соколянська сільська рада	Для ведення фермерського господарства	20.09.2018 11:00
25886	4620685800:06:000:0030	8.7473	Львівська область, Буський район, Соколянська сільська рада	Для ведення фермерського господарства	20.09.2018 11:00
25884	4620685800:06:000:0033	4.4329	Львівська область, Буський район, Соколянська сільська рада	Для ведення фермерського господарства	20.09.2018 11:00
25882	4620685800:06:000:0013	8.9885	Львівська область, Буський район, Соколянська сільська рада	Для ведення фермерського господарства	20.09.2018 11:00
25881	4620681500:02:000:0055	30.0000	Львівська область, Буський район, Гумницька сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	20.09.2018 11:00
25880	4620681200:03:000:0041	7.5015	Львівська область, Буський район, Боложинівська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	20.09.2018 11:00
25879	4620685000:03:000:0060	14.4450	Львівська область, Буський район, Побужанська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	20.09.2018 11:00
25877	4620684600:01:000:0052	32.7907	Львівська область, Буський район, Переволочнянська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	20.09.2018 11:00
25876	4620684600:01:000:0048	15.3219	Львівська область, Буський район, Переволочнянська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	20.09.2018 11:00
26041	4624582700:02:000:0097	5.4959	Львівська область, Сколівський район, Климецька сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	25.09.2018 11:00
26042	4624582700:02:000:0056	5.0852	Львівська область, Сколівський район, Климецька сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	25.09.2018 11:00
26040	4623680800:06:000:0387	18.3563	Львівська область, Пустомитівський район, Верхньобілківська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	25.09.2018 11:00
26032	4622784700:09:000:0189	7.6200	Львівська область, Жовківський район, Купичівська сільська рада (за межами населених пунктів)	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	25.09.2018 11:00
26029	4622782300:13:000:0002	25.5538	Львівська область, Жовківський район, Грибовицька сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	25.09.2018 11:00
26026	4620983900:26:000:0098	20.0000	Львівська область, Городоцький район, Керницька сільська рада /за межами населеного пункту/	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	25.09.2018 11:00

Оголошення про проведення земельних аукціонів у Львівській області з офіційного веб-сайту Держгеокадастру України

Номер лота	Кадастровий номер	Площа га	Адреса	Цільове призначення	Дата аукціону
26201	4623980900:05:000:0413	0.6673	Львівська область, Радехівський район, Бишівська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	27.09.2018 11:00
26200	4623980900:05:000:0414	1.0000	Львівська область, Радехівський район, Бишівська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	27.09.2018 11:00
26162	4620981000:13:000:0059	4.4303	Львівська область, Городоцький район, Братковицька сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	27.09.2018 11:00
26198	4622785200:13:000:0052	6.0000	Львівська область, Жовківський район, Липницька сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	27.09.2018 12:00
26196	4622786700:14:000:0127	3.7977	Львівська область, Жовківський район, Новокам'янська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	27.09.2018 12:00
26173	4622786400:21:000:0064	11.0000	Львівська область, Жовківський район, Надичівська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	27.09.2018 12:00
26171	4622782100:10:000:0006	15.0000	Львівська область, Жовківський район, Глинська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	27.09.2018 12:00
26167	4622786400:21:000:0062	4.5000	Львівська область, Жовківський район, Надичівська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	27.09.2018 12:00
26166	4622786400:21:000:0063	6.0000	Львівська область, Жовківський район, Надичівська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	27.09.2018 12:00
26165	4622786700:14:000:0099	4.4723	Львівська область, Жовківський район, Новокам'янська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	27.09.2018 12:00
26164	4622710200:07:000:0086	20.5000	Львівська область, Жовківський район, Дублянська міська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	27.09.2018 12:00
26236	4621883600:02:005:0020	2.0982	Львівська область, Золочівський район, с. Кругів, вулиця Колгоспна	11.02	01.10.2018 11:00
26246	4622182600:07:000:0229	8.7160	Львівська область, Кам'янка-Бузький район, Дернівська сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	02.10.2018 11:00
26245	4622184800:04:000:0504	3.7990	Львівська область, Кам'янка-Бузький район, Полоничнівська сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	02.10.2018 11:00
26244	4622184800:04:000:0484	14.9700	Львівська область, Кам'янка-Бузький район, Полоничнівська сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	02.10.2018 11:00
26243	4622184900:10:000:0021	12.7320	Львівська область, Кам'янка-Бузький район, Прибужанівська сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення фермерського господарства	02.10.2018 11:00
26241	4622184900:10:000:0018	28.0922	Львівська область, Кам'янка-Бузький район, Прибужанівська сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення фермерського господарства	02.10.2018 11:00

Джерело: www.land.gov.ua

Організаційно-економічні та соціальні фактори формування агропродовольчого ринку регіону

Наталія Котько, кандидат економічних наук,
завідувач лабораторії економіки,
Інститут сільського господарства
Карпатського регіону НААН

Продовольча безпека та рівень продовольчого забезпечення населення, як індикатор її стану, належать до ключових національних пріоритетів. Україна в 2017р., набравши 54,1 балів у загальному світовому рейтингу продовольчої безпеки, посіла 63 місце зі 113 країн. Показники, що позитивно вплинули на індекс: відносно незначний відсоток осіб, доходи яких є нижчими виміру глобального рівня бідності; безпечність продуктів харчування; низький рівень втрат продовольства; помірні тарифи на імпорт сільськогосподарської продукції; мінливість виробництва та наявність програм продовольчої безпеки. Негативні фактори, що визначають позиціонування нашої держави в зазначеному світовому рейтингу пов'язані з загальним станом економіки: високий рівень корупції, порівняно низький валовий внутрішній продукт на душу населення, недостатній обсяг фінансування наукових досліджень і новітніх розробок в аграрному секторі, проблеми з доступом сільгоспвиробників до дешевих кредитів, ризики політичної нестабільності.

Упродовж останніх років розвиток вітчизняного агропродовольчого ринку відбувався під впливом наслідків анексії частини території; здійснюваної військової агресії та руйнування індустріального потенціалу південно-східного регіону; відчутних зовнішніх торговельних шоків, обумовлених закриттям значної частини ринків РФ і держав СНД, а також звуженням транзитних товарних каналів, різкої девальвації національної валюти.

Характер, тенденції й динаміка формування агропродовольчого ринку визначаються *кон'юнктурою*, яка відображає економічну ситуацію, що складається на ньому та характеризується рівнями попиту, пропозиції, змінами рівня цін. Зазначені ринкові параметри формуються також під впливом таких регіональних особливостей як географічне розташування, переважна спеціалізація регіону (індустріальна, аграрна); господарський профіль територій; організаційно-виробнича структура агропродовольчого сектора тощо.

Існуючий стан розвитку як загальнонаціонального агропродовольчого ринку, так і його регіональних сегментів загалом відповідає сформованій у державі експортноорієнтованій, переважно сировинній, економічній моделі.

За більшістю товарних позицій вітчизняний агропродовольчий сектор є експортоорієнтованим. Ємність внутрішнього ринку знижується внаслідок порівняно незначної купівельної спроможності населення, зростання інтенсивності потоків зовнішньої трудової міграції та природного скорочення чисельності населення. Упродовж останніх років у державі спостерігається щорічне зростання експорту. Минулого, 2017 року, він склав близько 18 мільярдів доларів США.

Львівська область упродовж останніх п'яти років наростила обсяги експорту товарів майже за всіма агропродовольчими товарними групами: у вартісному виразі експорт живих тварин; продуктів тваринного походження зріс у 1,8 рази; м'яса та харчових субпродуктів – в 1,7 рази; молока, молочних продуктів, яєць; меду – в 5,4 рази; зернових культур – в 6,6 рази. За аналізований період відбулось 28%-е скорочення експорту в сегменті експорту готових харчових продуктів та в майже 6 разів знизився експорт продуктів переробки овочів. Нарощування експорту агропродовольчої продукції відбувається на фоні як скорочення в області виробництва багатьох видів продукції харчової промисловості, так і зростання імпорту продовольчих товарів.

Одним із ключових факторів, які визначають стан і динаміку розвитку агропродовольчого ринку є платоспроможний попи населення. Наша держава належить до однієї із найбідніших у Європі. За стандартами ООН, в світі встановлена межа бідності еквівалентна доходам на рівні 5 доларів США в день. У нашій державі, згідно з чинним законодавством, прожитковий мінімум з розрахунку на працездатну особу (1841 грн. – з 1 липня) ледь перевищує 2 долари США в день, що в понад 2 рази менше встановлених в світі меж бідності.

З кожним черговим підвищенням соціальних стандартів купівельна спроможність населення з невисоким рівнем доходів знижується, оскільки роздрібні ціни на соціально значущі продукти зростають відчутно швидше, ніж зарплати та пенсії. Тобто, збільшення розміру мінімальних зарплат і пенсій спричиняє прискорене зростання цін на соціально-значимі товари та продукти харчування, споживачами яких і є пенсіонери й люди з низькими заробітками. За підрахунками експертів, при зростанні розміру мінімальної заробітної плати в січні 2018, порівняно із січнем 2017 на 16,3% (із 3200 до 3723 грн.), купівельна спроможність споживачів, які отримують зазначений розмір доходів знизилась на 17,5% .

У сімейних бюджетах українців частка витрат на продукти харчування упродовж 2009-2016 рр. тільки в 2016 була нижчою від 50 % (становила 49,8%). Тоді як у найбільших країнах ЄС – Німеччині та Франції – частка загальних витрат на продукти харчування не перевищує 15%, загалом же в державах-членах ЄС цей показник в середньому складає 20%. У Великобританії на їжу витрачається не більше 10% доходів сім'ї, у США – 7%.

Львівська область, порівняно із загальнонаціональним показником, за складовими структури сукупних витрат характеризується вищою часткою витрат на продукти харчування.

Вагомим фактором, який впливає на платоспроможний попит населення, а отже – на динаміку розвитку продовольчого ринку, є обсяги переказів трудових мігрантів. За даними НБУ, їх сума в 2017 р. становила 9,3 млрд. доларів, за період січень-травень 2018-го – 4,5 млрд. доларів (на 30 % більше, ніж у відповідному періоді минулого року). За підрахунками експертів, без цієї статті фінансових надходжень Україна втратила б 7,1% економічного потенціалу, споживання скоротилося б на 18%, а доходи домогосподарств – на 14-21%. За результатами проведеного органами статистики вибіркового обстеження, сума отриманих коштів у середньому на одне «трудомігранське» домогосподарство, в дол. США складала (2016р.) – 1409, у т. ч. міські поселення – 1317, сільська місцевість – 1525. Для західних областей України, зокрема Львівської, вплив зазначеного фактору є доволі відчутний, адже хоча в 2017 р., порівняно із 2015р., в загальній чисельності мігрантів частка вихідців із цього регіону зменшилась на 2 в.п., однак даний показник продовжує залишатись порівняно високим – 69,5%.

Одним із визначальних чинників формування кількісних і якісних параметрів пропозиції регіонального продовольчого ринку продовжує залишатись організаційно-виробнича структура аграрного сектора, яка характеризується переважно експортоорієнтованим характером господарської діяльності агрохолдингових структур (в їх обробітку перебувало (2017 р.) 177,3 тис. га ріллі (понад 22 % загальної площі даної категорії сільськогосподарських угідь області), а також домінуванням в загальних обсягах виробництва сільськогосподарської продукції частки особистих селянських господарств. Так, у сегменті ОСГ в 2017 р. вироблено 61,1% продукції сільського господарства, в т. ч. – 57,3 % продукції рослинництва та 67,7% продукції тваринництва.

Ваговою проблемою, від вирішення якої буде залежати формування товарних ресурсів локальних продовольчих ринків є низький рівень інтегрованості продукції ОСГ в ринковий обіг. Із вироблених даною категорією продуцентів продуктів харчування безпосередньо в домогосподарствах споживається (2016р.): 7,2% хліба і хлібних продуктів, 29,6% – м'яса, м'ясопродуктів та сала, 50,7% молока, молокопродуктів та масла, 94% – овочів і картоплі, 27,8% – фруктів та ягід. Про орієнтацію на збереження натурально-споживчого характеру господарств населення опосередковано може свідчити, також, зокрема, й те, що частка домогосподарств Львівської області, які використовують земельні ділянки для вирощування сільськогосподарської продукції лише для власних потреб у 2017 р., порівняно з 2010 р., зросла на 4,1 відс. пункти (з 80,7% до 84,8%).

Перспектива розвитку агропродовольчого ринку обумовлюватиметься:

- моделлю розвитку аграрного сектора (переважно агрохолдингова чи в основному сімейна), яка остаточно утвердиться в державі;
- динамікою зростання реальних доходів населення, які визначають ємність ринку;
- тривалістю процесів перетворення особистих селянських господарств у товарні форми господарювання та їх інтеграції в ринкову систему;
- активністю розбудови інфраструктури аграрного ринку та налагодження продуктових ланцюгів формування доданої вартості.

Сучасні агротехнології дозволяють фермерам ефективно господарювати і мінімізувати деструктивний вплив на навколишнє середовище. Про один із можливих механізмів підвищення ефективності фермерського бізнесу нашому виданню розповів експерт-дорадник Львівської Аграрної палати, директор ПП «Агрофон Плюс» Володимир Кисіль.

Українському фермеру вкрай важливо впроваджувати ефективні технології – Володимир Кисіль

- Доброго дня, пане Володимире. Розкажіть будь-ласка про особливості технологічних процесів в галузях рослинництва протягом останніх років на які має зважати агровиробник?

- В.К.: - Доброго дня. Як експерт-дорадник із багаторічним досвідом роботи я можу сказати про основні тенденції, які протягом декількох останніх років характерні для аграрного виробництва в Україні. Перш за все, це зміни викликані глобальними кліматичними тенденціями. І хоча в країнах Західної та Центральної Європи це не набуло критичного значення, але кваліфіковані агрономи відчують зміщення періодів вегетації рослин, що вимагає відповідної адаптації часу проведення відповідних технологічних операцій. Друга тенденція – недостатня забезпеченість водними ресурсами і технологічні аспекти збереження прийняттого рівня вологості ґрунту. Для цього на різних континентах науковці та практики розробили та удосконалюють технічні засоби для впровадження, наприклад технологій нульового обробітку ґрунту або інсталяції систем штучного зрошення. Перші два перелічені фактори є суттєвим стресовим фактором для культурних рослин. Третя складова – сучасні технології, наприклад точного землеробства, які дозволяють зменшити витрати виробничих ресурсів і забезпечують значне підвищення ефективності використання трудових ресурсів. І мабуть остання за переліком, але не менш важлива для прибуткового виробництва складова – вчасне використання якісних препаратів, які дозволяють забезпечити розвиток рослин на різних стадії для досягнення найвищої врожайності. Наприклад, правильне використання препаратів стимуляторів росту рослин дозволяє зменшити попередні дози засобів захисту рослин, добрив і стимуляторів, що зрештою пов'язане із раціональною фінансовою вигодою.

- Ваше погляд на важливі технологічні складові організації прибуткового бізнесу в рослинництві?

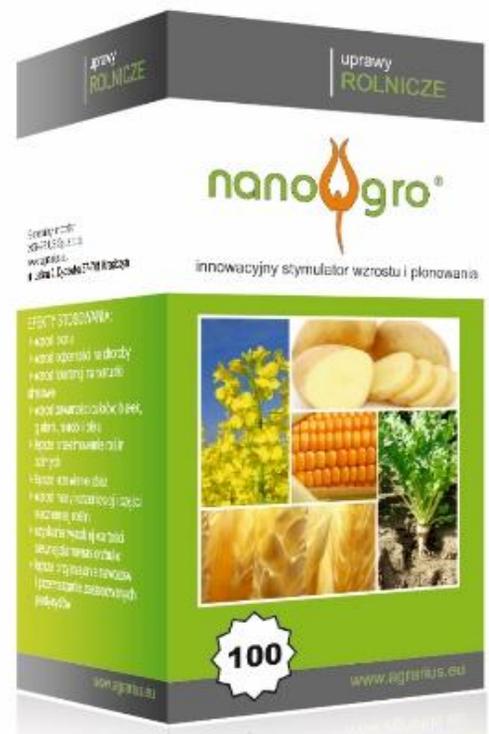
- **В.К.:** Протягом багатьох років працюю та консультую агровиробників – від фермерських господарств до крупнотоварних виробників стосовно препаратів вітчизняних та зарубіжних виробників, які забезпечують суттєве збільшення врожайності і якості. Одним із таких виробників є компанія «Органіка Аграріус», яка пропонує на вітчизняному ринку європейські препарати, вироблені на основі нанотехнологій. Препарати на основі нанотехнологій по суті стимулюють динамічний розвиток рослин і захищають їх перед негативними наслідками стресогенних чинників.

Одним із таких препаратів, які я б радив застосовувати, є стимулятор росту і плодоношення рослин компанії «Органіка Аграріус» – органічний регулятор росту **Nano-Gro**. Даний препарат забезпечує стимулювання зростання і розвитку рослин на трьох рівнях: сприяє розвитку надземних частин рослини, стимулює розвиток кореневої системи та підвищує стійкість рослин. При чому використовувати його доцільно при вирощуванні як однорічних культур, так і у садівництві. **Nano-Gro** по суті вводить в дію оборонні механізми рослини на клітинному рівні, спонукаючи її утворювати натуральні гормони зростання і підвищуючи натуральну стійкість рослин до стресів

Препарат **Nano-Gro** випускається у вигляді водорозчинних гранул з вмістом діючої речовини і застосовується у вигляді водного розчину. Це дозволяє стимулювати процес фотосинтезу і активізує такі компоненти як ензими, які відіграють ключову роль в одержанні рослинами поживних речовин. Обробка препаратом проводиться за допомогою машин для протруювання насіння або посадочних машин, обладнаних пристроями для протруювання.

Фактично, використання стимулятора росту органічних добрив **Nano-Gro** змінює життєздатність і внутрішній потенціал рослини для того, щоб краще переносити стресові умови та розвиватися. Для агровиробників, фермерів Львівщини дуже важливими є підвищення урожайності, зростання стійкості до хвороб і стресових умов, краща перезимівля озимих рослин, краще розростання збіжжя і ефективне засвоєння внесених добрив і пестицидів. Наприклад, при обприскуванні зернових культур чи цукрового буряку потрібно лише 8 гранул на 300 л води на 1 гектар площі. При поливі садів достатньо також 8 гранул на 1 гектар площі, хоча в цьому випадку потрібно вносити 2 чи 3 рази залежно від культур.

Також компанія «Органіка Аграріус» пропонує в Україні також препарат **Nano-Gro Aqua** з екстрактом морських водоростей та органічних гумінових речовин, який сприяє розвитку кореневої системи рослин, що дозволяє краще проникати ґрунт і засвоювати поживні речовини та воду. При цьому і надземна частина рослин розвивається краще.

- Ви відзначили, що для внесення більшості препаратів потрібно використовувати воду. Водночас якість води і її засвоєння рослинами теж не однакове з урахуванням твердості води. Як максимізувати позитивний ефект?

- **В.К.:** В лінійці продукції компанії «Органіка Аграріус» є дуже цікавий продукт – Кондиціонер робочої рідини для регулювання рН із вмістом Фульвокислот Full KONDYCJA. Агрономам відомо, що проводячи агротехнічні роботи у вигляді обприскування, трапляється так, що ми помічаємо різну їх ефективність. Причиною цього можуть бути різні чинники: температура середовища, низька вологість, опади, невідповідний препарат тощо. Оптимальний діапазон величин реакції робочої рідини, що використовується в агротехнічних роботах, міститься в межах 3,5-6,0. Вода, що використовується аграріями Львівщини, зазвичай має нейтральну рН або легко лужну (7,0-7,5). Кондиціонер застосований у кількості 1 літр на 1000 літрів води, знижує її рН з 7,1 до 4,5-4,7. Таким чином стабілізована робоча рідина характеризується оптимальними властивостями для застосування більшості засобів захисту рослин, добрив та стимуляторів.

- Що Ви можете порадити агровиробникам Львівщини на останок нашої розмови?

- **В.К.:** Аграрії виробники цього року досить складно працювали через специфіку погодних умов, але впровадження сучасних технологій навіть у цій непростій ситуації дозволило одержати прийнятно високий врожай, наприклад зернових культур. З урахуванням мого практичного досвіду я рекомендую використовувати продукцію європейського виробника – компанії «Органіка Аграріус» для збільшення врожайності і якості безпечної сільськогосподарської продукції. Високих і гарних Вам врожаїв!

Розмову вів Дмитро Соломонко.

Джерело: www.organika-agrarius.com

Основи технології вирощування капусти пекінської

Ігор Дидів, канд. с.-г. наук, доцент

Ольга Дидів, канд.с.-г. наук, доцент

*Львівський національний аграрний
університет*

Пекінська капуста останнім часом набула високої популярності, потреба українського ринку у ній постійно росте, і якщо за вирощування багатьох інших рослин спостерігається жорстока конкуренція, то пекінську капусту супермаркети заказують в більшій кількості, а іноді її просто не вистачає. Так в чому така особливість пекінської капусти. Тут можна назвати декілька причин:

По-перше початок популярності «пекінки» припадає на початку теперішнього століття. Ще років 5-7 ця рослина була екзотичним овочем на прилавках вітчизняних магазинів, а сьогодні перетворилась на бажаного овоча, який має «постійну прописку». І це не дивно, оскільки обсяги цієї рослини ростуть шалено у всьому світі, і в тому числі в Україні. В основному це осіння рослина (її можна вирощувати також ранньою весною). Тому вирощуючи її в кінці літа-осінь, продукцію реалізують як в осінній період, так і закладають на зберігання до травня, реалізуючи продукцію в зимово-весняний період, а це додаткові грошові надходження. Та осінні ціни на цей «овоч» є інколи не менші, а то й вищі за ранньовесняні.

По-друге пекінська капуста – цінна культура для приготування найрізноманітніших салатів у свіжому вигляді, що дуже важливо в зимово-весняний період, коли бракує вітамінів. А за консистенцією вона набагато ніжніша ніж пізня білоголова капуста, особливо сорто типу Лангендейкер. З неї готують борщі, супи, голубці, тушкують, вона слугує чудовим гарніром з будь-якими іншими овочами.

По-третє, скоростиглість, що дає можливість одержати два врожаї з одної площі говорить про високу економічну ефективність вирощування.

Отже, розповсюдженню пекінської капусти в Україні сприяють такі цінні господарські ознаки, як скоростиглість, висока врожайність (до 80 т/га і більше), досить висока ступінь лежкості, і безумовно, висока рентабельність. А головне – високий попит на внутрішньому ринку.

Пекінська капуста містить сухі речовини, цукри, сирий білок, клітковину, мінеральні речовини, органічні кислоти, вітаміни, які відіграють важливу роль в обміні речовин нашого організму. За білковим складом вона дуже подібна до капусти китайської чи цвітної, нагромаджуючи білку до 4%. Білки капусти відзначаються біологічною цінністю завдяки наявності в них незамінних амінокислот лізину, метіаніну, гістидину, триптофану.

Такий багатий біохімічний склад дає можливість використовувати її для дієтичного харчування при серцево-судинних захворювань, язви шлунка. Вона покращує травлення. Клітковина пекінської капусти сприяє виведенню холестерину із організму, що відіграє велику роль у профілактиці атеросклерозу. Смакові якості, поживність і вміст в неї вітамінів та мікроелементів робить її дуже корисним продуктом для харчування людини. Отож, чим краще буде проінформований вітчизняний споживач про високі харчові та дієтичні властивості пекінської капусти, тим більші будуть обсяги її споживання та відповідно стабільні ринки збуту.

Біологічні особливості.

Для того, щоб одержати продукцію високої урожайності та якості, необхідно озброятися знаннями про біологічні особливості цієї рослини. В залежності від ґрунтово-кліматичних умов технологія її вирощування не надскладною і за дотримання деяких тонкощів можна досягнути високих результатів. Але в технології вирощування зберігати ті тонкощі просто необхідно. Розроблення технологічних схем вирощування потребує удосконалення і перевірку в кожній ґрунтово-кліматичній зоні, і це в першу чергу залежить від підбору сучасних інтенсивного типу сортів і гібридів іноземного походження, системи удобрення, строків сівби, схем розміщення рослин тощо.

На привиликий жаль в Україні немає зареєстровано жодного вітчизняного сорту чи гібриду, Так чим «пекінка» відрізняється від інших видів капусти?

Це однорічна, холодостійка культура, центр походження – Китай. Це давня культура, яка широко розповсюджена в Китаї, Японії, Кореї, Індонезії. В Україні це одна із найбільш перспективних рослин, яку можна вирощувати як у відкритому так і закритому ґрунті.

Пекінська капуста утворює видовжені головки тільки за умов короткого дня – рання весна або пізня осінь, а також зима (в зимових теплицях її вирощують як ущільнювача, без досвічування). Пекінська капуста має доволі короткий вегетаційний період (45-80 днів) залежно від сорту та гібриду. Вона вимоглива до світла, проте стійка до затінення рослин. В зимовий період за недостатнього освітлення вона формує задовільний урожай.

Вибір сорту або гібриду.

Одна із умов підбору сорту – це стійкість до цвітухи. Сорти та гібриди поділяють на дві групи за термінами вирощування, зокрема рекомендовані для весняного вирощування та осіннього. Розмір головки капусти залежить від біологічної особливості сорту або гібриду та густоти сівби, або схеми висаджування розсади. Маса головки може коливатися від 1-5 кг та більше залежно від технології вирощування. Найбільшою популярністю у споживачів користуються головки вагою 0,8-1,5 кг.

На українському ринку великою популярністю користуються гібриди фірми «Vejo Zaden», зокрема Білко F₁, Манок F₁, Старко F₁, Оптико F₁, Мірако F₁, Еміко F₁, Паціфіко F₁. Із ранніх гібридів, які стійкі до стрілкування популярністю користуються Кюстар F₁ та інші. Великим попитом користуються гібриди універсального значення Гілтон F₁, Вікторія F₁, Банко F₁ та Таранко F₁. Заслужують на увагу гібриди фірми «Kitano», які стійкі до стрілкування, і їх можна вирощувати протягом всього весняно-літнього та осіннього періоду: KS 340 F₁, KS 374 F₁, KS 577 F₁, KS 588 F₁, KS 533 F₁, KS 591 F₁, KS 888 F₁ та інші. Не менш популярний гібрид фірми «Campbell's Seeds» (США) Марлін F₁. На сьогоднішній день високою популярністю серед городників, а також серед професіоналів користуються гібрид фірми «Syngenta» – Супрін F₁ та Спрінкін F₁. Представлений на ринку цікавий гібрид Аквілон F₁ фірми «Erste Zaden». Японська компанія «Takii Seed», офіційним дистриб'ютором в Україні якої є компанія «СВ-Імплекс» пропонує для вирощування в осінній період (у другий оборот) нові гібриди, такі як Кюстар F₁ (супер ранній гібрид для свіжого споживання), а також гібриди для тривалого зберігання Паркін F₁ та Ендуро F₁.

Вибір ділянки.

Пекінську капусту вимоглива до родючості ґрунту і вмісту в ньому поживних речовин. Для повноцінного росту і розвитку необхідний високий вміст органічної речовини у ґрунті. Велике значення має наявність у ґрунті легко доступних елементів живлення (N, P, K, Ca, Mg, S).

Так як у неї висока швидкість росту, то для вирощування лише придатні легко- і середньо суглинкові, темно-сірі опідзолені, торф'яні і супіщані високо-родючі ґрунти з глибоким орним шаром ґрунту, які добре утримують вологу, з нейтральною чи слабо кислою реакцією ґрунтового розчину (рН 5,5-6,5). Кислі ґрунти, особливо дерново-підзолисті, важко- і середньо суглинкові (зона Прикарпаття) необхідно вапнувати, тому що на таких ґрунтах рослини погано ростуть і є загроза поширення найбільш небезпечної хвороби як кила капусти та переноспорозу. За дії вапняних меліорантів утворюється агрономічно-цінні ґрунтові агрегати, покращується структура ґрунту, збільшується кількість кореневих волосків, що сприяє кращому надходженню води та елементів живлення.

Ця рослина погано переносить солонцюваті ґрунти. Непридатні для пекінської капусти бідні піщані ґрунти, які швидко втрачають запаси вологи, що веде до нерівномірного забезпечення рослин мінеральними елементами живлення. На таких піщаних ґрунтах за можливості при висаджуванні у відкритий ґрунт застосовують гідрогелі, які утримують вологу в ризосфері кореневої системи. На легких за гранулометричним складом ґрунтах, необхідно проводити поливи методом дощування чи крапельний полив, так як агрономічна ефективність добрив за недостатнього зволоження ґрунту знижується, що веде до значного недобору урожаю капусти пекінської.

Важливо, щоб ґрунт був підготовлений якісно, що є запорукою добрих сходів капусти чи приживлення розсади. Сучасні імпортні технічні засоби дають можливість за один прохід повністю підготувати площу під посів чи висаджування розсади пекінської капусти. В умовах достатнього зволоження актуального значення набуває вирощування капусти пекінської на підготовлених грядках.

Попередники.

Добрими попередниками пекінської капусти є бобові рослини, цибуля, огірок, ранні помідори, морква, зернові та зернобобові рослини. Її також вирощують в повторних посівах після цибулі на зелень, ранньої картоплі, кропу на зелень, ранніх сортів моркви, столового буряка, які до липня звільняють поле. Залежно від попередника проводять дискування, неглибоку оранку і культивацію або фрезування з кільчасто-шпоровими котками.

Система удобрення.

З метою одержання високих і сталих врожаїв капусти пекінської, велике значення має наявність в ґрунті легкодоступних елементів живлення. Як швидкоростуча рослина, вона краще всього реагує на легкозасвоювані мінеральні добрива, особливо азотні та калійні, а також на підживлення мікроелементами (молібденом, бором).

Потреба пекінської капусти в мікроелементах таких як бор і молібден висока, тоді як до цинку – низька, а магнію, міді та заліза – середня. Необхідно врахувати, що підвищені дози азоту можуть бути причиною ураження капусти некрозом, підвищити вміст нітратів в головках капусти, а одже така продукція погано зберігається. Щоб запобігти ураження рослин некрозом, необхідно провести позакореневе підживлення перед зав'язуванням головок 0,5% розчином хлористого кальцію, чи 1% розчином кальцієвої селітри. Внесення перед сівбою насіння чи висаджування розсади мікродобрив посилює ріст і підвищує якість продукції. Мікроелементи можна вносити позакореневе, використовуючи сучасні легкорозчинні добрива, які дозволені в Україні. Для позакореневого підживлення залежно від стану рослин, ґрунтово-кліматичних умов, внесення доз основного добрива в ґрунт, застосовують позакореневе підживлення Інтермаг (8 л/га), Реаком+NPK (2,5-5 л/га), Молібіон (0,5 л/га), Растворін (0,7-0,8 кг/га), Реаком плюс (4-6 л/га), Розасоль (3,5 кг/га) та багато інших. Хелатні добрива для позакореневого підживлення найбільш ефективні. На сьогоднішній день є великий вибір складних багатокомпонентних добрив, які містять всі необхідні поживні речовини, в тому числі і мікроелементи. Ці елементи відповідають за формування головки і розвиток, так що їх достатня кількість є необхідною умовою одержання високоякісного врожаю. Високу ефективність на посівах пекінської капусти показує натуральне рідке комплексне добриво «ROST КОНЦЕНТРАТ», а також рідке органічне добриво «Smart Grow» Alhom, «Ріверм», «Українські гумати» та інші.

Дуже добрим джерелом макро- і мікроелементів є екологічно безпечні органічні добрива нового покоління такі як Біогумус, Біопроферм, органічні добрива універсальні «Домінанта», екологічно чисте добриво пролонгованої дії Біоактив, норми внесення яких коливаються від 4-10 т/га. Такі добрива можна вносити також у лунки, тобто локальним способом перед висаджуваннями розсади з розрахунку 50-70 г в кожен лунку. При цьому підвищується ефективність органічних добрив, значно покращується якість продукції, а вміст нітратів зменшується на 25-30% порівняно із розкидним способом внесення органічних добрив. Саме поєднання органічних і мінеральних добрив дає найкращий агрономічний ефект, покращує якість продукції. Необхідно врахувати кількість добрив, які вносили під попередник.

Ефективним є використання рідких органічних добрив «Меганіт» вироблених на основі ґрунтових бактерій. Норма внесення такого добрива 10 л/га з обов'язковим загортанням в ґрунт. За використання добрива «Меганіт» підвищується ефективність інших добрив, які внесені як основне.

Оптимальна норма мінеральних внесення добрив залежно від типу ґрунту, його забезпечення поживними елементами (згідно аналізів агрохім-лабораторії) складає: N₁₀₀₋₁₅₀, P₉₀₋₁₂₀, K₁₅₀₋₂₀₀ кг/га д.р. Азотні добрива 80-120 кг/га д.р. вносять як основне і 30-60 кг/га д.р. в підживлення у два строки: після приживлення розсади через 15-20 днів, а друге через 20-25 днів.

Із калійних добрив бажано вносити сульфат калію, каліймагnezію. Добрива які не містять хлор, так як рослина чутлива до хлорвмісних добрив. Із азотних добрив сульфат амонію, вапняково-аміачну селітру, карбамід, і аміачну селітру, а також для позакореневого підживлення – рідке азотне добриво КАС (водний розчин карбамідо-міачної селітри).

За використання крапельного зрошення основне живлення вносять з регулярним поливом шляхом використання комплексних добрив (після первинного внесення добрив в ґрунт до сівби чи пересаджування розсади).

Позитивно впливає на урожайність і якість капусти пекінської застосування нових комплексних мінеральних добрив тукосумішей в одній гранулі як основного удобрення «Нітроамофоска-М з мікроелементами» NPK 9:18:22 + S, Ca, Mg, Cu, Zn, Mn, Fe, Na фірми «Тетра-Агро» в нормі 200-400 кг/га залежно від типу ґрунту.

Весняно-літній період.

В умовах України пекінську капусту вирощують в два терміни: весняно-літній і літньо-осінній. Вирощування пекінської капусти весною досить проблематично, оскільки капуста пекінська не любить низьких перепадів температурного режиму в період вирощування розсади в спорудах закритого ґрунту, так і після висаджування її чи прямиї посів у ґрунт. Оптимальна температура для вирощування розсади повинна бути 20-25 днів без різкого пониження її в нічний період (до 18°C і нижче), що часто відбувається за погодних умов.

Тому розсаду доводиться накривати агроволокном, особливо коли її висадили у відкритий ґрунт, а також використовувати тунельні плівкові укриття. Звичайно, у весняний період ми спостерігаємо низькі перепади температури (тривале весняне похолодання), що може стати причиною утворення цвітухи, а також низька урожайність товарних головок (її часто використовують у вигляді листового салату). І все ж таки, як виростити пекінську капусту у весняний період.

Фото 1. Вирощування касетної розсади в тунельних плівкових укриттях

По-перше, підібрати сорти і гібриди призначені для вирощування у весняний період, тобто ранньостиглі, які характеризуються стійкістю до різких змін температурного режиму, а звідси стійкими – до стрілкування. Такі гібриди не придатні до тривалого зберігання. Проте їх також можна використовувати і в осінній період, але даний тип капусти використовують для споживання у свіжому вигляді та переробки. Весною важливо збирати головки капусти в момент їх досягання і не перетримувати в полі. Це може знизити якість продукції, а згодом сприяти її цвітінню.

Також можна вирощувати в зимових скляних теплицях, як ущільнювач, а також в проходах між теплицями. Вирощують її і в плівкових теплицях з аварійним обігрівом, у весняних теплицях на сонячному обігріві, в тунельних плівкових укриттях, а також у відкритому ґрунті з використанням агроволокна (I-II д. квітня) і безпосередньо у відкритому ґрунті (II-III д. квітня). У весняному обороті найкраще вирощувати пекінську капусту розсадним способом – в касетах чи горщикках. Ґрунтосуміш повинна бути добре забезпечена поживними речовинами, орієнтовний склад якої може бути (завчасно підготовлений з осені), як дернова земля–торф–перегній у співвідношеннях 3:2:1, або закупити в спеціальних магазинах готову ґрунтосуміш для вирощування розсади капустяних рослин. Підготовка таких «ручних» ґрунтосумішей потребує неабияких затрат і часу. Тому сьогодні більшості овочівників віддають перевагу готовим та якісним ґрунтосумішам таким як Щедра земля, Поліська земля, Flora Fleur, ЕкоФлора, Флоріо, ПрофіМікс, а також субстратам прибалтійського виробництва Smart Grow, Klasman KS тощо.

В період вирощування розсади надзвичайно важливе значення має температурний режим і вологість. Розсаду бажано вирощувати в окремому розсадному відділенні, де можна повністю регулювати температурний режим та інші чинники. Так, температуру до появи сходів витримують на рівні 20-22°C, як тільки появляться сходи її понижують на 2-5°C, тобто вночі температура може коливатися в межах 15-16°C (не нижче), а вдень 17-18°C. Різкі перепади температури до 10-12°C вночі і нижче, вдень 18-20°C і вище небажані, оскільки в майбутньому це може спровокувати «цвітуху». В цьому полягає проблема «нівелювати» різні перепади температур у ранньо-весняний період.

Вік розсади для плівкових теплиць, тунельних, плівкових укрить 18-25 днів. Її висаджують за схемою 30×35–40 см в шахматному порядку. Важливе значення в теплиці має вологість ґрунту (75-80% н.в.), що є запорукою високоякісного врожаю. Строк дозрівання ранніх гібридів складає 55-60 днів від висаджування 20-25 денної розсади. В спорудах закритого ґрунту можна вирощувати пекінську капусту також прямим посівом. Для цього в лунки висівають по 2-3 насінини, схема сівби 30-35×30-35 см, на глибину 1-1,5 см. Ґрунт добре поливають і накривають агроволокном. Сходи появляються дуже швидко, пророслі сіянці проріджують, залишаючи по одній в лунці найбільш розвинуту рослину. Недорозвинуті та пошкодженні сіянці хворобою вибраковуюють, а здорові сіянці, які прорідили висаджують (пikірують) на нове вільне місце і поливають. Якщо ми вирощуємо розсаду для відкритого ґрунту, строки в умовах Західного Лісостепу (I-II д. квітня під агроволокном), то перед висаджуванням у відкритий ґрунт розсаду поступово загартовують, знімають бокові стінки плівкових теплиць, укрить, частково на 1-2 год., а на другий день 2-3 год. і т.д., аж до повного зняття плівки, щоб рослини в касетах адаптувалися до умов навколишнього середовища за 5-7 днів. В деякій мірі обмежують полив в цей час і тільки за 2-3 дні до висаджування у поле на постійне місце розсаду капусти добре поливають, для того щоб не пошкодити кореневу систему при пересаджуванні.

Вік розсади навесні має бути 25-28 днів. Для пекінської капусти важливо щоб розсада не переросла, тому що вона гірше приживиться, а також в майбутньому може бути причиною «стрілкування рослин» після пересаджування.

Фото 2. Фаза третя пара справжніх листків (прямий посів)

Строки сівби насіння безпосередньо в ґрунт в умовах Закарпаття кінець березня – початок квітня, в Лісостепу – I-II д. квітня, а на Поліссі II д. квітня. Такі посіви обов'язково треба накрити агроволокном. Це створить кращі умови для проростання насіння, вбереже молоді рослини від понижених температур, сприятиме доброму росту рослин, захистить рослини від хрестоцвітної блішки. Строки надходження продукції орієнтовно кінець травня – червень місяць. Однак попит на пекінську капусту в цей період дещо падає, оскільки на споживацькому ринку є велика кількість інших ранніх овочів: редиска, цибуля на зелень, салати, рання білоголова капуста, цвітна капуста, огірки, і низькі ціни на них складають вагомую конкуренцію пекінській капусті, а це в свою чергу впливає і на ціну пекінки. Тому, виробництво останньої для реалізації в цей період може бути нерентабельним, все залежить від ринкових цін та загальної кількості виробленої продукції.

Тому найкраще вирощувати пекінську капусту в *літньо-осінній період*, коли молоді рослини знаходяться в початковій фазі та ростуть за досить високих температур у липні-серпні, а головки формуються за оптимальних добових понижених температур від 10-15°C в другій декаді вересня-жовтня. Згодом день стає коротшим і поступово знижується середньодобова температура. Саме короткий осінній день суттєво призупиняє стрілкування, а довгий день весною навпаки прискорює цвітіння. Тому осінню рослини добре розвинуті, а порівняно низькі денні температури (біля 15°C) і ще більш низька вночі (біля 10°C) сприяє формуванню повноцінних головок високої товарності та якості.

У весняно-літній період ми спостерігаємо обернену залежність, коли день стає довшим, а температури підвищуються в період формування головок, що є причиною стрілкування рослин.

Залежно від асортименту, а також від агротехніки вирощування, кількість листків може коливатися від 60 до 100 і більше, чим більше листків тим щільніші головки і звісно більша урожайність. Пекінську капусту вирощують прямою сівбою насіння в ґрунт, або методом розсади. Особливо на сьогоднішній день великою популярністю користуються касетна технологія вирощування пекінської капусти.

Дослідження, проведені у Львівському національному аграрному університеті на кафедрі садівництва та овочівництва показують, що найкраще висівати пекінську капусту, починаючи з 15-25 липня по 5 серпня. За безрозсадного способу формування густоти рослин, сходи перший раз проріджують у фазі 1-2 справжніх листків, залишаючи рослини на відстані 8-10 см, другий раз у фазі 4-5 листків залишаючи добре розвинуті рослини на відстані 18-20 см одна від одної. Найкраще проводити сівбу професійними, а або ручними сівалками точного висіву. Від сходів до формування повної розетки листя у відкритому ґрунті проходить 40-45 діб, до формування головки 50-65 днів і більше.

В спеціалізованих господарствах, які професійно займаються вирощуванням пекінської капусти, її вирощують декілька строків, щоб мати протягом осіннього сезону безперебійне, конвеєрне поступлення продукції.

За сівби з міжряддям 35 см., рослини в рядку залишають на відстані 30-35 см, що дає в кінцевому результаті мати близько 80-90 тис. рослин на 1 га. За схеми вирощування 45×30-35 см – 60-70 тис. рослин на 1 га. Кількість рослинна на гектарі залежить від біологічних особливостей гібридів так і схеми сівби. Проведені дослідження у Західному Лісостепу України та Передкарпатті підтверджують, що кількість рослин на 1 м² повинна бути не менше 7-9 штук, тобто 70-90 тис. шт. на 1 га залежно від типу ґрунту, забезпеченості його поживними речовинами, строків сівби та біологічними характеристиками сортового складу. На практиці також у фермерських господарствах капусту пекінську вирощують за схеми 60×18-20 см – 92,5-83,3 тис. рослин на 1 га.

Це дає можливість одержувати вирівняні головки вагою 1,0-1,5 кг, які користуються найбільшим попитом у споживача. За більшої загущеності рослин 85-100 тис. на 1 га головки видовжені, циліндричні вагою від 0,8-1,3 кг. Зменшення густоти рослин до 50-55 тис. на 1 га призводить до формування дуже великих головок, бочкової форми вага, яких сягає від 3-5 кг, що створює перешкоди при реалізації. Така продукція для зберігання практично не годиться, хіба що для використання у свіжому вигляді та переробки.

Враховуючи різні ґрунтово-кліматичні умови нашої держави можливі інші схеми висаджування капусти пекінської. Так, на півдні України при поливах дощуванням рослини висаджують з міжряддям 70 см на відстані 19-20 см одна

від одної в рядках, а на краплинному зрошенні – за схемою $(40+100) \times 19-20$ см. Можливі також інші схеми висаджування з урахуванням крапельного поливу, наприклад $90+50 \times 20$ см, 70×20 см, 60×25 см.

В останній час актуального значення набувають нові технології вирощування розсади. Суть їх полягає в тому, що застосовують касети з чирунками $16-30$ см², виготовлені з полімерних матеріалів. За цією технологією сіянці (розсада) вирощують прямо в касетах, одержують міні розсаду віком 18-23 дні. Сівбу в касетах проводять автоматизовано або в ручну. Вимоги – висока схожість насіння. Можна розсаду пекінки (особливо в приватному секторі), вирощувати в перегнійно-земляних чи торфо-перегнійних горшечках. Розсадний спосіб дає забіг розвитку в часі. Крім цього, економію дорогого насіння, оскільки в чарунку чи горшечок висівають по насініні, вирішують проблему проти захисту сходів від хрестоцвітних блішок. Для запобігання розвитку цих шкідників розсаду перед садінням замочують в 0,2% актари 25 WG протягом 20-30 секунд за витрати робочого розчину 1 л на 250 рослин.

В літньо-осінній період найпоширенішими хворобами капусти пекінської є слизовий та судинний бактеріози. Через 2-3 тижні після висаджування розсади проти цих хвороб застосовують профілактичні обробки фунгіцидом, такими як Редоміл Голд. В подальшому після першої обробки обробляють фунгіцидом Амістар кожні 12-15 днів. За 1-1,5 тижні до збирання обробляють фунгіцидом Квадріс (0,6 л на 1 га).

Сівбу насіння на розсаду в касетах проводять за 20-25 днів до висаджування на постійне місце. Розсада повинна бути не витягнутою, мати 2-3 справжніх листочках. Така фаза розвитку забезпечує при відповідній агротехніці максимальну приживаність та швидке укорінення. Вирощують розсаду в плівкових теплицях, тунельних плівкових укриттях, або з використанням агроволокна.

Касетним способом вирощена розсада дуже добре приживляється, оскільки не пошкоджується коренева система. Така розсада цілком адаптована до умов вирощування. Проте, якщо касети стоять на землі, корені врастають в неї і при вибиранні (пересадці) вони травмуються, що призводить до стресу рослин.

За останнього способу вирощування на вирівняну ділянку або площадку застеляють плівку, кладуть касети з висіяними насінням, добре поливають і накривають агроволокном. За таких умов слідкують, щоб ґрунтосуміш в касетах не пересихала і час від часу (якщо нема дощу) касети поливають. Агроволокно можна зняти за 2-3 дні до висаджування розсади на постійне місце. Строки і способи висаджування такої розсади, схеми розміщення рослин такі самі, як за сівби насіння. Розсаду бажано висаджувати у вологий ґрунт в лунки, якщо ґрунт сухий, то з обов'язковим поливом і мульчуванням. Розсаду висаджують вручну так і розсадосадильними машинами. Розсаду віком 18-25 днів можна висаджувати з 5 по 20 серпня. Найбільшої шкоди в ранній період вирощування пекінки завдає хрестоцвітна блішка та капустяна муха. Тому щоб захистити рослини від цього шкідника, касетну розсаду обробляють до висаджування розсади на постійне місце за 3-5 днів.

Для цього використовують інсектициди такі як децис, блискавку, карате, енжіо, біскайя, моспілан та ін, які дозволені до застосування в Україні. За сівби насіння безпосередньо в ґрунт захист молодих рослин проводять з появою сходів. Обприскування слід проводити в ранні або вечірні години за температури не вище 24°C. Бажано обприскувати не тільки саме поле, але прилягаючі ділянки біля поля. Важливо слідкувати за появою блішки, бо за високої температури хрестоцвітна блішка за день-два може повністю знищити ослаблені сходи! За потреби боротьбу проти цього шкідника повторюють через 5-10 днів після висаджування розсади. Ведуть боротьбу проти попелиці, совки застосовуючи препарати, які дозволені для використання в приватному секторі.

Догляд за рослинами включає прополювання, прорідження, рихлення, а також полив. Враховуючи великі вимоги пекінської капусти до вологості ґрунту необхідно проводити систематичне рихлення міжрядь, а особливо після дощу і кожного поливу, що створює сприятливий повітряний режим в зоні кореневої системи. До змикання рядків проводять 2-3 міжрядні культивування стрілчатими лопатами, спочатку на глибину 4-6, а в подальшому – 6-8 см.

Необхідно врахувати, що пекінка погано переносить пересаджування за безгорщичкового або без касетного способу вирощування розсади. Тому бажано висівати насіння безпосередньо в ґрунт. Строки висіву залежать від зони вирощування і запланованих термінів збирання. Сівбу проводять сівалками точного висіву, а в приватному секторі ручними овочевими сівалками, або в ручну на невеликих площах. В центральних і східних районах обов'язково повинно бути крапельне зрошення. Не винятком є і західний регіон України, де у зв'язку із зміною клімату в останні роки спостерігається тенденція у потребі забезпеченні рослин вологою, а саме в період формування головок капусти пекінської у літньо-осінній (липень-серпень) та весняний (квітень-травень) період.

Фото 3. Гібрид Білко F1 в технічній стиглості

При нестачі вологи припиняється ріст рослин. Оптимальну вологість ґрунту необхідно підтримувати на рівні 75-80% н.в. Пекінська капуста потребує регулярних поливів особливо в спекотні місяці липень-серпень. При вирощуванні пекінки ранньою весною можлива загроза весняної засухи, тому є необхідність поливу капусти при потребі, що значно прискорює надходження продукції високої якості. За вегетацію рослин необхідності зробити 3-5 розпушувань міжрядь.

Насіння висівають з міжряддям 35-45 см стрічковим способом за схемою 20+50 або 20+70 або широкорядним на 45-50 см. Можуть бути і інші схеми сівби та висаджування розсади.

Глибина сівби 1-2 см, а норма висіву насіння 1-1,5 кг на га. Якщо ґрунт сухий, тоді поле коткують до і після сівби. За можливістю сівбу проводять після дощу у вологий ґрунт. Це дозволяє використовувати одну поливну ленту на два ряди. Строки сівби з 10-15 липня по 10-15 серпня. Тобто сівбу можна проводити в декілька строків з інтервалом 7-10 днів. За сівби 5-10 липня продукцію необхідно реалізовувати в кінці вересня-жовтня місяця.

Оптимізація агротехнології вирощування капусти пекінської досить проста і під силу кожному господарю, який має бажання вперше поспробувати вирощувати цей унікальний овоч.

Збирання врожаю та зберігання.

Урожай збирають за сухої погоди, коли головки повністю сформовані і виповненні, маса головок була 1-2 кг. Збирати пекінську капусту бажано в прохолодну погоду, щоб звести до мінімуму прив'ялення продукції.

Фото 4. Гібрид Гілтон F1

Із збиранням поспішати не треба, так як в останній фазі росту рослини (жовтень) поступове пониження температури сприяє збільшенню маси і щільності головок капусти. Така капуста придатна для тривалого зберігання. Звичайно, пекінська капуста може витримати короточасні приморозки (до -4°C), проте за таких умов виникає проблема із зберіганням. На зберігання закладають головки з покривними листками, головки повинні бути не пошкодженні шкідниками, хворобами та не перезрілі.

Зберігають її як в спеціальних овочесховищах, так і в теплицях, буртах, траншеях в старих зерносховищах, використовуючи стелажі. Звичайно, в останніх розраховувати на добру збереженість капусти такими методами дуже не доводиться. Важливо, щоб при закладанні на зберігання було мінімум травмованої продукції. Для цього при закладанні, через кожний ряд пекінки ставлять перегородки цупкого паперу або дощочок, щоб мінімізувати пошкодження. Оптимальним способом зберігання є вертикальне складання головок в один шар у контейнерах чи на стелажах, а також в тунельних плівкових укриттях.

Фото 5. Зберігання капусти пекінської в тунельних плівкових укриттях

Проте найкраще зберігати капусту в спеціальних овочесховищах з регульованим середовищем. За такого зберігання втрати зводяться до мінімуму, а термін реалізації подовжується в несезонний період, що в кінцевому результаті дасть можливість отримати високі прибутки.

Отже, успіх вирощування капусти пекінської залежить від багатьох чинників, зокрема від зони вирощування, типом ґрунту, рівня забезпечення вологою і мінеральними елементами живлення, схеми вирощування, інтегрованої системи захисту рослин від шкідників і хвороб, підбором сортового складу, післязбиральної доробки та зберігання.

Літньо-осінній спосіб вирощування капусти пекінської у всіх зонах України – це шлях одержання високого урожаю до 80-100 т/га і більше, а одже збільшення прибутків господарникам, які займаються цією унікальною рослиною.

Відбір та підготовка насіннєвого матеріалу картоплі

Щоб мати гарний посадковий матеріал, проводять первинний відбір – відбирають кращі кущі на насіння. Зазвичай у цієї культури не всі кущі однаково розвинені, здорові і врожайні. Поряд з добре розвиненими кущами є середні і слабкі, з невеликим числом стебел, а також хворі або з низькою врожайністю. Тому на насіння важливо відбирати і залишати бульби від найбільш здорових і добре розвинених кущів.

На насіння відбирають найбільш врожайні, здорові і вирівняні гнізда. З них беруть бульби розміром з куряче яйце. Якщо не вести такий відбір, то через 4-5 років будь-який новий здоровий кущ вироджується.

Коли впродовж чотирьох років ви садите коренеплоди від материнської картоплі, то вже при зборі врожаю відбирайте бульби на насіння з самого плодоносного куща.

Щорічно потрібно відбирати стільки бульб, щоб в майбутньому році їх вистачило для посадки на всю ділянку. До речі, на 1 сотку висаджують до 500 бульб картоплі. При її середній масі в 70 г це складе близько 35 кг.

Для більш надійного зберігання насіннєвого матеріалу картоплі після збирання бажано озеленити. Для цього їх розсипають під навісом в один шар і протягом дванадцяти днів постійно перевертають. Якщо при різанні бульби вся її м'якоть від поверхні до середини набуває зеленуватого забарвлення, значить, картопля на насіння готова до зберігання.

Озеленені бульби в процесі зберігання менше вражаються хворобами, а втрати насінневого матеріалу скорочуються вдвічі. Такі бульби абсолютно не пошкоджуються гризунами. Урожай від озелених бульб вищий на 30-40 кг з кожної сотки.

При зберіганні картоплі обривати паростки без шкоди можна тільки один раз. При цьому прокидаються інші сплячі бруньки і у великій кількості утворюються нові паростки. А ось обривати паростки другий раз вже небажано, так як це буде на шкоду урожаю. Тому коли утворюються паростки вдруге, насінневі картоплини треба винести на світло – на світлі паростки позеленіють і не будуть рости. І так тримати насінневі бульби доведеться до посадки.

Картоплю, призначену для вживання, після миття висушують, потім ретельно перебирають. Відбирають і складають окремо здорові, без видимих дефектів і пошкоджень великі і середні бульби. Ці бульби закладають на тривале зберігання.

Джерело: www.consumer.gov.ua

Замість соняшника – льон та нут

Науковці пропонують фермерам пристосовуватися до змін клімату і вирощувати нові культури.

Озимі рослини та соняшник страждають від змін клімату попри те, що мають високу витривалість. Відтак аграрії повинні надавати перевагу альтернативним культурам, вважають науковці Херсонського державного аграрного університету,

Фахівці провели ґрунтовне дослідження з вирощування нуту та льону і пропонують місцевим сільгоспвиробникам вирощування цих рослин замість звичних озимих.

Цей рік був унікальним за погодними умовами. Посушливий вересень та жовтень 2017-го, а у квітні цього року стовпчик термометра сягнув +30. В цих умовах фермери шукають альтернативу класичним культурам. На полях аграрного університету спільно з виробничою фірмою «Дріада» були висаджені посіви нуту та льону. Тепер ми маємо ґрунтовні дослідження з їхнього вирощування», – розповів ректор ХДАУ Юрій Кирилов.

Джерело: www.agro-business.com.ua

**ПрАТ «Новороздільське гірничо-хімічне підприємство «Сірка»
пропонує аграріям вапнякове борошно**

Виробник продукції на Львівщині пропонує агровиробникам борошно вапнякове.

Борошно вапнякове – це багатокомпонентна суміш природного походження.

CaO	40÷50%
MgO	0.5÷1.0%
S ел	3.0÷6.0 %
SO ₃	5.0÷8.0%
H ₂ O	8.0÷12.0%
Fe ₂ O ₃	0.3÷0.5%

Борошно вапнякове являє собою дрібнозернистий продукт сірого кольору. Функціональним призначенням борошна вапнякового є розкислення ґрунтів з метою підвищення якісних і кількісних показників сільськогосподарської продукції, покращення обміну речовин у рослинах, підвищення стійкості до хворіб, шкідників і несприятливих умов, зменшення фітотоксичного впливу, пестицидів на сільськогосподарські культури, забезпечення рослин необхідними поживними речовинами.

Борошно вапнякове містить мікроелементи-бор, мідь, цинк, фосфор, марганець, йод, залізо. Вони впливають позитивно на гумус і підвищують його ефективність як добрива.

Крім основної речовини карбонату кальцію, борошно вапнякове містить сірку-елемент необхідний для живлення рослин і сприяючий синтезу білкових речовин.

Підвищену потребу в сірці проявляють сільськогосподарські культури із сімейства бобових (боби, квасоля, горох, конюшина, люцерна), хрестоцвітих (капуста, редиска, брюква, турнепс, гірчиця, ріпак) і лілейних (цибуля, часник).

Дуже чутливі до рівня сіркового живлення зернові колоскові, кукурудза і зернові круп'яні культури.

Наявність сірковмісних сполук в рослинах обумовлюють їх стійкість проти несприятливих умов : низької температури, засухи, ґрунтового засолення.

Багаторічні досліді, проведені кафедрою агрохімії і ґрунтознавства Львівського сільськогосподарського інституту в різних ґрунтово-кліматичних зонах західних районів України, показали переваги борошна вапнякового перед сиромолотим вапняком.

З 4 т борошна, внесених на 1 га кислих ґрунтів, забезпечують одержання додаткової продукції:

• коренів цукрового буряка	26,2-40,3 ц/га
• зерна озимої пшениці	2,5-3,0 ц/га
• зерна ярого ячменю	2,2-2,7 ц/га
• сіна конюшини червоної	13,7-19,1 ц/га
• кукурудзи (зеленої маси)	40,2-50,4 ц/га
• льону-довгунця (волокна)	0,6-0,8 ц/га

Борошно вапнякове значно покращує якість сільськогосподарської продукції. Підвищує вміст білка в зерні озимої пшениці і ячменю на 0,6-0,8 %, клейковини в зерні – 1,5-1,7 %, цукру в коренях цукрового буряка – 0,6-0,87 %, сирого протеїну в сіні конюшини червоної - 1,58-2,3%.

Зростає нагромадження в насінні цінних незамінних амінокислот: цистину, метіоніну та ін.

Контактна інформація:

м. Новий Розділ, Львівської обл., вул. Гірнична, 2; тел.(факс) (03261) 4-20-10, 0976600437, e-mail : nrsirka@gmail.com

Джерело: ПрАТ «Новороздільське гірничо-хімічне підприємство «Сірка»

WATER & ENERGY

13-14
ВЕРЕСНЯ
2018

IV LVIV
ECOFORUM

WWW.ECO-FORUM-LVIV.COM.UA

Економічні переваги вирощування спаржі

Спаржа – це органічний і екологічний продукт, делікатес кулінарії, смачний, корисний, дорогий та ранній овоч. В її пагонах містяться необхідні людському організму глікозиди, сапоніни, органічні кислоти й амінокислоти, калій, залізо, магній, кальцій, натрій, фосфор, мідь та інші елементи, різні вітаміни тощо.

Спаржа – багаторічна трав'яниста та невибаглива до вирощування рослина, що росте і плодоносить на одному місці 15 – 20 років, витримує морози до – 30 С.

Лідером з вирощування спаржі є Китай – 65 тис. га, США – 58 тис. га, Німеччина – 26 тис. га, Євросоюз – біля 60 тис га.

Можна налічити сотні рецептів приготування спаржі. Одні країни надають перевагу білим пагонам, інші зеленим. Хто підсмажує, хто варить, а хто парить. Вся їжа приготовлена зі спаржі корисна для людського організму.

Широкого розвитку вирощування та культури споживання в Україні набуває спаржа (*Asparagus officinalis*).

ТОВ «АВ ЛІХТ» найбільший офіційний постачальник спаржі в Україні. Ми пропонуємо розсаду спаржі (Імпорт з Нідерландів) класу «А, А+, В».

Детальну інформацію ви може одержати на сайті ТОВ «АВ ЛІХТ»: www.avliht.com та у представників компанії.

Джерело: www.avliht.com.ua

ПАМ'ЯТКА ПРО ЗАПОБІГАННЯ ОТРУЄННЯ БДЖІЛ ПЕСТИЦИДАМИ

Департамент агропромислового розвитку Львівської ОДА

**ШАНОВНІ АГРАРІЇ, ДЛЯ ВИКЛЮЧЕННЯ ВИПАДКІВ ОТРУЄННЯ БДЖІЛ ПІД ЧАС
ОБРОБІТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР НЕОБХІДНО ДОТРИМУВАТИСЬ
НАСТУПНИХ ПРАВИЛ, ЩО ВСТАНОВЛЕНІ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ:**

ВЛАСНИКІВ ПАСІК СПОВІЩАЮТЬ ЗА ТРИ ДОБИ ДО ХІМІЧНИХ ОБРОБОК З ЗАЗНАЧЕННЯМ ЗАСТОСОВАНИХ ПЕСТИЦИДІВ, МІСЦЯ (У РАДІУСІ 7 КМ), ЧАСУ І СПОСОБУ ПРОВЕДЕННЯ ОБРОБКИ. ВКАЗУЮТЬ ЧАС ІЗОЛЯЦІЇ БДЖІЛ.

НЕ ДОПУСКАТИ ОБРОБКИ КВІТЧИХ МЕДОНОСІВ І ПИЛКОНОСІВ ПІД ЧАС МАСОВОГО ЛЬОТУ БДЖІЛ.

ОТРИМАТИ У СІЛЬСЬКИХ РАДАХ, НА ТЕРИТОРІЇ ЯКИХ ЗНАХОДИТЬСЯ ЇХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО ІНФОРМАЦІЮ ПРО СТАЦІОНАРНІ ТА КОЧОВІ ПАСІКИ.

ПОВІДОМИТИ ПРО ВИКОНАННЯ ПОПЕРЕДЖУВАЛЬНИХ ЗАХОДІВ ДЕРЖАНЕПІДЕМСЛУЖБУ РАЙОНУ ТА ІНСПЕКЦІЮ ЗАХИСТУ РОСЛИН РАЙОНУ. ВИКОРИСТОВУВАТИ ЗАСОБИ ЗАХИСТУ РОСЛИН, ЩО ПРОЙШЛИ ДЕРЖРЕЄСТРАЦІЮ І ВКЛЮЧЕНІ В ПЕРЕЛІК ДОВОЛЕНИХ ДО ЗАСТОСУВАННЯ.

ОБРОБКИ ПРОВОДИТИ У ПЕРІОД ВІДСУТНОСТІ ЛЬОТУ БДЖІЛ У РАНКОВІ АБО ВЕЧІРНІ ГОДИНИ.

ОБРОБКИ РЕКОМЕНДУЄМО ПРОВОДИТИ В НЕЛЬОТНИЙ ЧАС (ПІСЛЯ 21.00 ГОД., АБО В НІЧНИЙ ЧАС).

ЯКЩО Ж ТРАПИЛОСЬ ОТРУЄННЯ БДЖІЛ, ТО НАПРАВИТИ ПРЕДСТАВНИКА ВАШОГО СІЛЬГОСППІДПРИЄМСТВА ДО ВКЛЮЧЕННЯ В СКЛАД РОБОЧОЇ КОМІСІЇ ПО ВИПАДКУ ОТРУЄННЯ БДЖІЛ. ДОТРИМАННЯ ПРАВИЛ ТА ПРОЯВ ВЗАЄМОПОВАГИ ОДИН ДО ОДНОГО Є ГАРАНТОМ ПЛІДНОЇ СПІВПРАЦІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ПАСІЧНИКІВ, ЩО НЕ ЛИШЕ ЗАБЕЗПЕЧИТЬ ВІДСУТНІСТЬ СУДОВИХ ТЯЖБ З ПРИВОДУ ВІДШКОДУВАННЯ ЗАВДАНОЇ ШКОДИ, А Й ПРИНЕСЕ КОРИСТЬ ОБОМ СТОРОНАМ, ПАСІЧНИКУ – МЕД, ПИЛОК ТА ЗДОРОВИХ БДЖІЛ, ВЛАСНИКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА – ПІДВИЩЕННЯ ВРОЖАЙНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР НЕ МЕНШ ЯК НА 25 %, ЩО ЗАПИЛЕНІ БДЖОЛАМИ, А ТАКОЖ ПЕРЕСІЧНИМ ЛЮДЯМ – ПРОДУКТИ БДЖІЛЬНИЦТВА ДЛЯ ЗДОРОВ'Я ТА ПРОДУКЦІЮ ВИГОТОВЛЕНУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ НА ПОЛИЦЯХ МАГАЗИНІВ.

Джерело: Департамент агропромислового розвитку Львівської ОДА

екологічно дружній ФЕРМЕР Балтійського регіону 2018

Програма Всесвітнього фонду дикої природи для еко регіонів Балтійського моря (WWF Baltic Team), Коаліція Чиста Балтика (Швеція) і Львівська міська громадська організація «Екотерра» (Україна) оголошують про відкриття Західноукраїнського етапу щорічного міжнародного конкурсу **Baltic Farmer of the Year Award**

Coalition
Clean Baltic

FORUMSYD

Екотерра

ПРИЗ
1000€

КОНКУРС

Заявки приймаються
до 15 вересня 2018 року
Деталі: ecoterra.lviv.ua

Оптові ціни на продукцію (станом на 31.08.2018 р.) (1 кг/ грн.)

ПРОДУКТ	мінімальна	середня	максимальна
ПРОДУКЦІЯ РОСЛИННИЦТВА ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА			
Капуста цвітна	15,00	17,50	20,00
Кабачок	4,00	4,50	5,00
Капуста білоголова	3,50	3,80	4,00
Баклажан синій	5,00	5,50	6,00
Картопля стандарт	3,50	3,80	4,00
Морква стандарт	8,00	8,00	8,00
Буряк столовий	4,00	5,00	6,00
Квасоля спаржева стручкова	13,00	13,00	13,00
Огірок корнішон	8,00	12,60	25,00
Кукурудза цукрова	3,50	3,80	4,00
Помідор сливка	7,00	7,50	8,00
Перець конусоподібний Білозерка	9,00	10,00	11,00
Цибуля ріпчаста жовта	5,00	5,20	5,50
Гарбуз	10,00	10,50	11,00
Часник	25,00	30,00	35,00
Гриб печериця	33,00	38,00	43,00
Персик	24,00	24,50	25,00
Груша	8,00	9,00	10,00
Диня	9,00	9,50	10,00
Кавун	3,80	3,90	4,00
Малина садова червона	23,00	23,00	23,00
Яблуко Гала	7,00	7,50	8,00
Слива	8,00	8,50	9,00
ПРОДУКЦІЯ ТВАРИННИЦТВА ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА			
Куряча печінка	46,90	49,00	51,00
Індиче філе	145,90	145,90	145,90
Сом	150,00	150,00	150,00
Щука жив.	110,00	112,50	115,00

Складено за даними ТОВ "ПСП "Шувар"

Закупівельні ціни в Україні на 31.08.2018 р.

Середньозважені ціни закупівлі зернових та олійних культур в Україні на умовах СРТ термінали, EXW елеватори, СРТ переробники, FCA, СРТ долар, FOB, DAF.

	СРТ термінал, грн	EXW елеватори, грн	СРТ переробник, грн	FCA, грн	СРТ термінал, дол.США	FOB, дол.США	DAF, дол.США	CIF, дол.США
Гірчиця		18500						
Горох	5800	5685			199			
Гречка		7500		7500				
Жито 1 клас		3558						
Жито 2 клас		3510						
Жито 3 клас		3458						
Жито 4 клас	4200			3500			135	
Коріандр				10000				600
Кукурудза	5110	4700	5200	4800			173	160
Лляна олія								840
Льон				10650				
Макуха соєва							330	
Нут				17000				
Овес		4950						
Просо		8567		8750				
Пшениця 2 клас	6644	6140	5500		200	195		
Пшениця 3 клас	6452	6000	5400		195	190	195	
Пшениця 4 клас	6100							
Пшениця 5 клас	6150							
Пшениця 6 клас	6141	5664			184			
Ріпак 1 кл до 35 мкм без ГМО	13667	13286			420		390	
Ріпак 2 кл від 35 мкм без ГМО	13700	13280					403	
Ріпак з ГМО	13250			12600				
Соняшник	11950	10573	10775					

Джерело: www.graintrade.com.ua

**Закупівельні ціни, в тому числі
на внутрішніх елеваторах,
станом на 31.08.2018 р.**

	пшениця 2 кл	пшениця 3 кл	пшениця 6 кл	Кукурудза
	дол. США / грн	дол. США/ грн	дол. США / грн	дол. США / грн
ТІС, Южний	200/ 6600	195/ 6450	185/ 6150	індивідуально
Транс-Сервіс, Іллічівський зерновий термінал	200/ 6600	195/ 6450	185/ 6150	
Веселокутський КХП	197/6525	192/6375	182/6075	
Ніка-Тера (Миколаїв)	198/ 6550	193/ 6400	183/ 6100	

Джерело: www.agroprosperis.com

AGROEXPO

**МІЖНАРОДНА АГРОПРОМИСЛОВА ВИСТАВКА
З ПОЛЬОВОЮ ДЕМОНСТРАЦІЄЮ ТЕХНІКИ
ТА ТЕХНОЛОГІЙ**

**26, 27, 28, 29 ВЕРЕСНЯ 2018
м. Кропивницький Україна**

Джерело: www.ukragroexpo.com

Назва заходу	Дата проведення	Місце проведення	Детальніша інформація
Конференція «Прибуткове зберігання в нових ринкових умовах»	07 вересня 2018 р.	Херсонська обл., м.Каховка	www.uhbdp.org
Практикум «Законодавчі аспекти впровадження системи НАССР в зерновій та переробній галузі»	12 вересня 2018 р.	м. Київ, Міжнародний виставковий центр, павільйон №3, конференц-зал №14 Броварський пр-т.,15,	www.apk-inform.com
Конференція «Свинокомплекс-2018. Фактори відтворення»	03-04 жовтня 2018 р.	м. Львів, Львівський будинок вчених, вул. Листопадового Чину, 6	www.agrotimes.net

Зарубіжні події

Міжнародна виставка «Natexpo»	23-24 вересня 2018 р.	Франція, м.Ліон	www.natexpo.com
Міжнародна виставка технологій харчової промисловості «Polagra Tech»	30 вересня-03 жовтня 2018 р.	Польща, м. Познань	www.polagra-tech.pl
Міжнародна виставка сільськогосподарських технологій «Bursa Agriculture»	09-13 жовтня 2018 р.	Туреччина, м. Бурса	www.burtarim.com
Міжнародна виставка овочевої та фруктових галузі «Fruit Attraction»	23-25 жовтня 2018 р.	Іспанія, м. Мадрид	www.ifema.es
Виставка технологій професійного тваринництва «EuroTier-2018»	13-16 листопада 2018 р.	Німеччина, м. Ганновер	www.eurotier.com

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ ВИДАННЯ:

МУЗИКА П.М. – ГО “ЛЬВІВСЬКА АГРАРНА ПАЛАТА” (ГОЛОВА РЕДКОЛЕГІЇ); **СТЕФАНИШИН І.М.** – ТОВ “РСР “ШУВАР” (ЗАСТ. ГОЛОВИ РЕДКОЛЕГІЇ); **ВУЙЦИК І.М.** – ГО “ЛЬВІВСЬКА АГРАРНА ПАЛАТА” ; **ПАНЬКІВ І.Я.** – БО “ЛЬВІВСЬКА АГРАРНА ДОРАДЧА СЛУЖБА”; **ДОМАНСЬКИЙ А.Я.** – ГО “ЛЬВІВСЬКА АГРАРНА ПАЛАТА”; **СОЛОМОНКО Д.О.** – ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО (ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР).

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: М. ЛЬВІВ, ВУЛ. ЗАЛІЗНИЧНА, 16, 2-Й ПОВ., ТЕЛ./Ф. +38 (032) 294-84-03, +38(067) 803-60-32. ПЕРІОДИЧНІСТЬ ВИДАННЯ: ДВА РАЗИ НА МІСЯЦЬ . ПОБАЖАННЯ ТА ЗАУВАЖЕННЯ ДО ЗМІСТУ ЕЛЕКТРОННОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО БЮЛЕТЕНЯ «ВІСНИК АГРОФОРУМ» ПРОСИМО НАДСИЛАТИ НА Е-MAIL:

LIVVAGRI@GMAIL.COM